

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu
Maliyyə Hesabatları

31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il üzrə
Müstəqil Auditorun Hesabatı ilə birlikdə

MÜNDƏRİCAT

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat

Maliyyə nəticələri haqqında hesabat

Xalis aktivlərdə/kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat

Büdcə və faktiki məbləğlərin müqayisəsi haqqında hesabat

MALİYYƏ HESABATLARI İLƏ BAĞLI QEYDLƏR

1. Fond haqqında məlumat
2. Hesabatların tərtibatının əsası
3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı
4. Mühüm mühakimələr və proqnozlar
5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri
6. Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri
7. Əmlak və avadanlıqlar
8. Digər uzunmüddətli və qeyri-maddi aktivlər
9. Daxil olmuş vəsaitlər
10. Fond tərəfindən köçürmələr
11. Faiz gəliri
12. Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri üzrə xalis zərər
13. Xarici valyuta əməliyyatları üzrə məzənnə fərqi
14. Əməliyyat xərcləri
15. Mənfəət vergisi
16. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri
17. Risklərin idarə edilməsi
18. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar
19. Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər
20. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr

Müstəqil auditorun hesabatı

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun rəhbərliyinə -

Biz Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 31 dekabr 2010-cu il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələri, xalis aktivlərdə/kapitalda dəyişikliklər, pul vəsaitlərinin hərəkəti və büdcə və faktiki məbləğlərin müqayisəsi haqqında hesabatlardan, habelə mühüm mühasibat uçotu prinsipləri və digər izahedici qeydlərin icmalından ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Maliyyə hesabatları üçün rəhbərliyin məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarının Mühəsiblərin Beynəlxalq Federasiyasının İctimai Sektor üzrə Komitəsi tərəfindən dərc edilən İctimai Sektor üçün Mühəsibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına uyğun hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmçinin firıldaqılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq əhəmiyyətli səhvlər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin lazım bildiyi daxili nəzarət üzrə məsuliyyət daşıyır.

Auditorun məsuliyyəti

Bizim vəzifəmiz apardığımız audit əsasında həmin maliyyə hesabatları üzrə rəy ifadə etməkdir. Biz auditini beynəlxalq audit standartlarına uyğun olaraq aparmışıq. Bu standartlar bizdən etik normalara riayət etməyi və auditin planlaşdırılması və aparılmasını maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə kifayət qədər əmin olacaq tərzdə həyata keçirməyi tələb edir.

Auditə maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlər və açıqlamalar barədə audit sübutunun əldə edilməsi üçün prosedurların həyata keçirilməsi daxildir. Seçilmiş prosedurlar auditorun mühakiməsindən, eləcə də firıldaqılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlər riskinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Bu risklər qiymətləndirilərkən auditor müəyyən şəraitdə münasib olan audit prosedurlarının işlənilməsi üçün hazırlanması məqsədilə müəssisənin maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsinə aid olan daxili nəzarət elementlərini nəzərə alır, lakin bu zaman müəssisənin daxili nəzarət sisteminin səmərəliliyi haqqında rəy bildirmək məqsədini güdmür. Auditə, həmçinin, tətbiq edilmiş uçot prinsiplərinin münasibliyinin və rəhbərlik tərəfindən edilmiş ehtimalların məntiqiliyinin qiymətləndirilməsi, o cümlədən ümumilikdə maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi üzrə qiymətləndirmənin aparılması daxildir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsas təmin edir.

Rəy

Bizim fikrimizcə, maliyyə hesabatları 31 dekabr 2010-cu il tarixinə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər üzrə düzgün əks etdirir.

30 Mart 2011-ci il

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat**31 dekabr 2010-cu il tarixinə***(Min Azərbaycan manatı ilə)*

	Qeydlər	2010	2009
Aktivlər			
Cari aktivlər			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	5	313,783	431,244
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	6	17,851,820	11,535,234
Vergi hesablaşmaları, mənfəət vergisi istisna olmaqla		2,242	1,106
Cari mənfəət vergisi aktivləri		10,710	10,710
Cəmi cari aktivlər		18,178,555	11,978,294
Uzunmüddətli aktivlər			
Əmlak və avadanlıqlar, xalis	7	4,710	5,673
Digər uzunmüddətli və qeyri-maddi aktivlər	8	13,403	7,525
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		18,113	13,198
Cəmi aktivlər		18,196,668	11,991,492
Öhdəliklər			
Cari öhdəliklər		343	584
Xalis aktivlər		18,196,325	11,990,908
Xalis aktivlər/kapital			
Kapital qoyuluşu	9, 10	18,441,696	11,881,919
Əmlak üzrə yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı		4,441	5,267
Yığılmış (defisit)/artıqlıq		(249,812)	103,722
Cəmi xalis aktivlər /kapital		18,196,325	11,990,908

30 Mart 2011- ci il

Maliyyə nəticələri haqqında hesabat**31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il üzrə***(Min Azərbaycan manatı ilə)*

	Qeydlər	2010	2009
Faiz gəliri	11	353,264	360,277
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri üzrə xalis zərər	12	(197,358)	(54,387)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə məzənnə fərqindən xalis (zərər)/gəlir	13	<u>(502,738)</u>	<u>97,614</u>
Cəmi əməliyyat (zərəri)/gəliri		(346,832)	403,504
Əməliyyat xərcləri	14	<u>(6,702)</u>	<u>(5,182)</u>
Mənfəət vergisindən əvvəl (defisit)/ artıqlıq		(353,534)	398,322
Mənfəət vergisi xərci	15	<u>-</u>	<u>(2,419)</u>
İl üzrə xalis (defisit)/ artıqlıq		<u>(353,534)</u>	<u>395,903</u>

Xalis aktivlərdə/kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat**31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il üzrə***(Min Azərbaycan manatı ilə)*

	Qeydlər	Kapital qoyuluşu	Əmlak üzrə yenidənqiy-mətləndirmə ehtiyatı	Yığılmış artıqlıq / (defisit)	Cəmi xalis aktivlər /kapital
31 dekabr 2008-ci il		9,295,958	6,044	(292,181)	9,009,821
Fonda daxil olmuş vəsaitlər	9, 7	7,870,829	(777)	-	7,870,052
İl üzrə xalis artıqlıq		-	-	395,903	395,903
Dövlət büdcəsinə köçürülmüş vəsaitlər	10	(4,915,000)	-	-	(4,915,000)
Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması ilə əlaqədar köçürülmüş vəsaitlər	10	(130,000)	-	-	(130,000)
Oğuz -Qəbələ -Bakı su kəmərinin çəkilməsi ilə əlaqədar köçürülmüş vəsaitlər	10	(119,957)	-	-	(119,957)
Dövlət Qaçqınlar Komitəsinə və Məcburi Köçkünlərin Sosial İnkişaf Fonduna vəsait köçürmələri	10	(89,883)	-	-	(89,883)
Bakı-Tiflis-Qars yeni dəmir yol xəttinin çəkilməsi ilə əlaqədar köçürülmüş vəsaitlər	10	(22,117)	-	-	(22,117)
Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət proqramı ilə əlaqədar köçürülmüş vəsaitlər	10	(7,911)	-	-	(7,911)
31 dekabr 2009-cu il		11,881,919	5,267	103,722	11,990,908
Fonda daxil olmuş vəsaitlər	9, 7	12,932,367	(826)	-	12,931,541
İl üzrə xalis defisit		-	-	(353,534)	(353,534)
Dövlət büdcəsinə köçürülmüş vəsaitlər	10	(5,915,000)	-	-	(5,915,000)
Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması ilə əlaqədar köçürülmüş vəsaitlər	10	(130,999)	-	-	(130,999)
Oğuz -Qəbələ -Bakı su kəmərinin çəkilməsi ilə əlaqədar köçürülmüş vəsaitlər	10	(199,618)	-	-	(199,618)
Dövlət Qaçqınlar Komitəsinə və Məcburi Köçkünlərin Sosial İnkişaf Fonduna vəsait köçürmələri	10	(104,948)	-	-	(104,948)
Bakı-Tiflis-Qars yeni dəmir yol xəttinin çəkilməsi ilə əlaqədar köçürülmüş vəsaitlər	10	(12,420)	-	-	(12,420)
Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət proqramı ilə əlaqədar köçürülmüş vəsaitlər	10	(9,605)	-	-	(9,605)
31 dekabr 2010-cu il		18,441,696	4,441	(249,812)	18,196,325

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat**31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il üzrə***(Min Azərbaycan manatı ilə)*

	Qeydlər	2010	2009
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti:			
Mənfəət vergisindən əvvəl (defisit)/artıqlıq		(353,534)	398,322
Artıqlığı/(defisiti) əməliyyat fəaliyyətində istifadə edilmiş xalis pul vəsaiti ilə uyğunlaşdırmaq üçün edilmiş düzəlişlər			
Əmlak və avadanlığın köhnəlməsi	7	196	174
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	8	158	48
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri üzrə reallaşdırılmamış xalis zərər	12	153,311	2,735
Məzənnə fərqi zərər/(gəlir)	13	474,199	(111,705)
Hesablanmış faizlərdə dəyişiklik, xalis		12,376	4,423
<i>Əməliyyat aktivlərində və öhdəliklərində dəyişikliklər:</i>			
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivlərində artım		(6,977,029)	(2,901,021)
Vergi hesablaşmalarında artım, mənfəət vergisi istisna olmaqla		(1,137)	(801)
Digər cari öhdəliklərdə (azalma)/artım		(251)	284
		(6,691,711)	(2,607,541)
İnvestisiya fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti:			
Əmlak və avadanlığın alınması	7	(60)	(303)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması	8	(146)	(16)
Digər uzunmüddətli aktivlərdə artım		(5,878)	(3,795)
		(6,084)	(4,114)
İnvestisiya fəaliyyətində istifadə edilən xalis pul vəsaitləri			
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti:			
Daxil olmuş vəsaitlər	9	12,932,367	7,870,829
Dövlət büdcəsinə köçürülmüş vəsaitlər		(5,915,000)	(4,915,000)
Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması ilə əlaqədar köçürülmüş vəsaitlər		(130,999)	(130,000)
Oğuz -Qəbələ -Bakı su kəmərinin çəkilməsi ilə əlaqədar köçürülmüş vəsaitlər		(199,618)	(119,957)
Dövlət Qaçqınlar Komitəsinə və Məcburi Köçkünlərin Sosial İnkişaf Fonduna köçürülmüş vəsaitlər		(104,948)	(89,883)
Bakı-Tiflis-Qars yeni dəmir yol xəttinin çəkilməsi ilə əlaqədar köçürülmüş vəsaitlər		(12,420)	(22,117)
Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət proqramı ilə əlaqədar köçürülmüş vəsaitlər		(9,605)	(7,911)
		6,559,777	2,585,961
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən xalis pul vəsaitləri			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalentlərinə valyuta məzənnələrinin dəyişməsinin təsiri		20,557	(15,593)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərində xalis azalma		(117,461)	(41,287)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, ilin əvvəlinə	5	431,244	472,531
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, ilin sonuna	5	313,783	431,244
Əməliyyat fəaliyyətindən əldə olunmuş faizlər		365,547	362,828

Büdcə və faktiki məbləğlərin müqayisəsi haqqında hesabat**31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il üzrə***(Min Azərbaycan manatı ilə)*

	Qeydlər*	İllik büdcə olunmuş məbləğlər		Müqayisəli əsasla faktiki məbləğlər
		İlkin	Yekun	
Daxilolmalar				
Mənfəət neftinin və qazın satışından əldə olunan daxilolmalar	9	5,564,477	8,615,782	12,656,098
Bakı-Tiflis-Ceyhan layihəsi üzrə dividendlər	9	155,814	155,814	158,661
Aktivlərin yerləşdirilməsindən və idarə edilməsindən əldə edilən gəlirlər		241,936	250,003	155,906
Neft və qazın Azərbaycan Respublikasının ərazisi ilə ötürülməsindən əldə edilən gəlirlər	9	-	9,641	8,302
Digər gəlirlər və daxilolmalar		900	900	109,576
Cəmi gəlirlər		5,963,127	9,032,140	13,088,543
Ödənişlər				
Dövlət büdcəsinə köçürmələr		(4,915,000)	(5,915,000)	(5,915,000)
Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması		(110,000)	(131,000)	(130,999)
Oğuz -Qəbələ -Bakı su kəmərinin çəkilməsi		(200,000)	(200,000)	(199,618)
Azərbaycan Respublikası Qaçqınların və Məcburi köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinə və Məcburi köçkünlərin Sosial İnkişaf Fonduna köçürmələr		(80,000)	(105,000)	(104,948)
Bakı-Tiflis-Qars yeni dəmir yol xəttinin çəkilməsi		(80,000)	(34,000)	(12,420)
Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili		(10,000)	(10,000)	(9,605)
Fondun idarə edilməsi ilə bağlı xərclər		(33,431)	(33,431)	(14,025)
Cəmi ödənişlər		(5,428,431)	(6,428,431)	(6,386,615)
Xalis daxilolmalar		534,696	2,603,709	6,701,928

* Fondun məsul olduğu illik ilkin və yekun büdcə arasında, eləcə də yekun büdcə və faktiki illik məbləğlər arasında mühüm fərqlərin izahı Fondun illik hesabatına daxildir.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

1. Fond haqqında məlumat

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondu ("Fond") Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29 dekabr 1999-cu il tarixli 240 sayılı "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondunun Yaradılması haqqında" Fərmanı (Fərman) ilə yaradılmışdır. Fond, neft və qaz ehtiyatlarının kəşfiyyatı və inkişafına dair müqavilələr çərçivəsində gəlirlərin, digər pul axınlarının, habelə Fondun öz fəaliyyəti nəticəsində əldə edilən gəlirlərin toplanması, səmərəli idarə edilməsi və Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının və gələcək nəsillərin rifahı naminə istifadə edilməsi məqsədilə yaradılmışdır.

Aşağıda müzakirə olunmuş Fərman və əsasnamələrə uyğun olaraq, Fond ayrıca hüquqi şəxs kimi təsis edilmiş büdcədənəkar dövlət təsisatı olaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidenti qarşısında hesabat verir və məsuliyyət daşıyır.

Fondun vəsaiti Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29 dekabr 2000-ci il tarixli 434 sayılı Fərmanı ilə təsdiq edilmiş və "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun fəaliyyətini tənzimləyən bəzi qanunvericilik aktlarında dəyişikliklərin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 7 fevral 2003-cü il tarixli 849 sayılı və 1 mart 2005-ci il tarixli 202 sayılı Fərmanlarına əsasən edilmiş əlavə və dəyişikliklər nəzərə alınmaqla Fondun Əsasnaməsinə ("Əsasnamə"), habelə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin yuxarıda qeyd edilən 849 və 202 sayılı Fərmanları ilə edilmiş əlavə və düzəlişlər nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 12 sentyabr 2001-ci il tarixində təsdiq olunmuş 579 sayılı Fərmanına uyğun olaraq "Fondun illik gəlir və xərclər proqramının (Büdcəsinin) tərtibi və icrası Qaydalarının" 2.3 bəndində göstərilən aşağıdakı mənbələrə əsasən formalaşır:

- a) Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti ("ARDNŞ") və ya səlahiyyətli dövlət orqanı ilə sərmayəçilər arasında bağlanmış Azərbaycan Respublikasında, o cümlədən Xəzər dənizinin Azərbaycan Respublikasına mənsub olan hissəsində neftin və qazın kəşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsünə dair Sazişlərin, habelə neft-qaz ehtiyatlarının kəşfiyyatı, işlənməsi və nəqlinə dair digər Sazişlərin həyata keçirilməsindən əldə edilən aşağıdakı gəlirlər:
 - i. Azərbaycan Respublikasının payına düşən karbohidrogenlərin satışından əldə edilən xalis gəlirlər (karbohidrogenlərin nəql edilməsi üzrə məsrəflər, bank, gömrük rəsmiləşdirilməsi, müstəqil nəzarət (topoqraf), marketinq və sığorta xərcləri çıxılmaq şərti ilə, habelə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin sərmayəçisi, payçısı və ya tərəfdaşı olduğu layihələrdə onun sərmayəsinə və ya iştirak payına düşən gəlirləri istisna olmaqla);
 - ii. neft-qaz sazişlərinin imzalanması və ya icrası ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkətinə və ya səlahiyyətli dövlət orqanına sərmayəçilər tərəfindən ödənilən bonuslar (mükafatlar);
 - iii. karbohidrogen ehtiyatlarının işlənməsi ilə əlaqədar sərmayəçilər tərəfindən müqavilə sahəsindən istifadə üçün Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkətinə və ya səlahiyyətli dövlət orqanına ödənilən akrhesabı ödənişlər;
 - iv. neft-qaz layihələrinin həyata keçirilməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının payına düşən dividendlər və mənfəətin bölüşdürülməsindən əldə edilən gəlirlər (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin sərmayəçisi, payçısı və ya tərəfdaşı olduğu layihələrdə onun sərmayəsinə və ya iştirak payına düşən gəlirlər istisna olmaqla);
 - v. neftin və qazın Azərbaycan Respublikasının ərazisi ilə Bakı-Supsa, Bakı-Tiflis-Ceyhan və Bakı-Tiflis-Ərzurum ixrac boru kəmərləri vasitəsi ilə ötürülməsindən əldə edilən gəlirlər;
 - vi. neft-qaz sazişləri çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinə və ya səlahiyyətli dövlət orqanına sərmayəçilər tərəfindən verilən aktivlərdən əldə edilən gəlirlər;
- b) Neft Fondu tərəfindən Fondun vəsaitinin (aktivlərinin) (o cümlədən, maliyyə aktivlərinin və neft-qaz sazişləri çərçivəsində sərmayəçilərin verdiyi aktivlərinin) yerləşdirilməsindən, idarə olunmasından, satışından və ya digər təqdim edilməsindən və yaxud satışdanəkar əldə edilən gəlirlər, aktivlərinin hesabat valyutasında (Azərbaycan manatı) yenidən qiymətləndirilməsindən alınan gəlirlər və sair;
- c) Qrantlar və digər təmənnəsiz yardımlar;
- d) Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun olaraq digər gəlirlər və daxilolmalar.

Fondun Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən təsdiq olunmuş Əsasnaməsinə uyğun olaraq, ARDNŞ və ya səlahiyyətli hökumət orqanı yuxarıda göstərilən vəsaitlərin və gəlirlərin yığılmasını və Fonda köçürülməsini həyata keçirir.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

1. Fond haqqında məlumat (davamı)

Qaydalara əsasən, Fondun gəlir və aktivlərinin mənbələri siyahısından aşağıdakılar istisna olunmuşdur:

- xarici şirkətlərlə bağlanmış müqavilələr çərçivəsində dövlət əmlakından istifadə üçün icarə haqqı;
- Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (ARDNŞ) sərmayəçi, iştirakçı və ya saziş bağlayan tərəf olan layihədə ARDNŞ-nin iştirak payı və ya sərmayəsi ilə bağlı karbohidrogen satışından əldə edilən gəlirləri;
- xarici şirkətlərlə birgə fəaliyyət nəticəsində əldə edilən digər gəlirlər.

2009-cu və 2010-cu illərdə Fond vəsaitlərin saxlanılmasına dair Bank of New York Mellon ilə bir və investisiyaların idarə edilməsi üzrə üç maliyyə qurumu ilə (Deutsche Asset Management International GmbH, Klariden Leu Ltd. və Beynəlxalq Yenidənqurma və İnkişaf Bankında (Dünya Bankı)) sazişə tərəf olmuşdur. Vəsaitlərin saxlanılmasına dair sazişlər əsasında maliyyə qurumları Fondun aldığı qiymətli kağızları saxlayır və investisiyaların idarə edilməsi haqqında sazişlərə uyğun olaraq Fondun vəsaitlərini Fondun qəbul etdiyi ümumi investisiya qaydaları əsasında idarə edir.

Fondun ofisinin qeydiyyatdan keçdiyi ünvan: Bülbül prospekti 20, Bakı şəh., AZ1014 Azərbaycan. Fondun ofisinin faktiki yerləşdiyi ünvan: Neftçilər prospekti 24, Bakı şəh., AZ 1004 Azərbaycan.

31 dekabr 2010-cu il tarixinə bitən il üzrə Fondun maliyyə hesabatlarının buraxılması 30 Mart 2011-ci il tarixdə Fondun rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

2. Hesabatların tərtibatının əsası

Bu maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühəsiblər Federasiyasının İctimai Sektor Komitəsi tərəfindən nəşr olunmuş İctimai Sektor üçün Mühəsibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına (İSMUBS) uyğun olaraq hazırlanmışdır. İSMUBS Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartlarını (MHBS) ictimai sektora uyğunlaşdırmaqla hazırlanmışdır. MHBS Mühəsibat Uçotunun Beynəlxalq Standartları Şurası tərəfindən təsdiq olunan standartlardan və şərtlərdən, eləcə də, Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartlarının Komitəsi tərəfindən təsdiq olunmuş MHBS və Daimi Şərtlər Komitəsinin şərtlərindən ibarətdir.

İctimai sektor dedikdə milli, regional və yerli idarəçilik orqanları və müvafiq hökumət strukturları nəzərdə tutulur. İSMUBS-da icazə verildiyindən, Fond ekvivalent İSMUBS olmadıqda, MHBS-in müddəalarını tətbiq edir.

Bu maliyyə hesabatları Fondun yaxın gələcəkdə öz fəaliyyətini fasiləsizlik prinsipi ilə davam etdirəcəyi ehtimalı ilə hazırlanmışdır.

Başqa qeydlər olmazsa, bu maliyyə hesabatları min Azərbaycan manatı ("AZN") ilə təqdim olunmuşdur.

Bu maliyyə hesabatları bəzi maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ilə qiymətləndirilməsi və "Əmlak, qurğu və avadanlıq" haqqında 17 sayılı İctimai Sektor üçün Mühəsibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına ("İSMUBS") uyğun olaraq binaların yenidən qiymətləndirilən məbləğlərlə ölçülməsi istisna olmaqla, ilkin dəyər prinsipi əsasında hazırlanmışdır.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı

Mühasibat uçotu prinsiplərində dəyişikliklər

İl ərzində Fond düzəlişlər edilmiş aşağıdakı İSMUBS-ları qəbul etmişdir. Bu dəyişikliklərin əsas təsiri aşağıda göstərilir:

4 sayılı İSMUBS “Mübadilə məzənnəsində dəyişikliklərin təsiri”

4 sayılı İSMUBS-na düzəliş 2008-ci ilin aprel ayında buraxılmışdır və 1 yanvar 2010-cu ildə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə tətbiq edilir. 4 sayılı İSMUBS-nun əvvəlki variantından əsas fərqləri bunlardır:

- a) Xarici fəaliyyətə xalis investisiya: aydınlaşdırır ki, öz mahiyyətinə görə müəssisənin xarici fəaliyyətə xalis investisiyasının bir hissəsi olan və buna görə də hazırkı Standartın tələblərinə uyğun olaraq uçota alınan monetar maddələrə malik olan müəssisə qismində təsərrüfat subyektinin nəzarəti altında olan istənilən müəssisə çıxış edə bilər.
- b) Məzənnə fərqlərinin tanınması: standart tələb edir ki, monetar maddə hesabat verən müəssisənin xarici fəaliyyətə xalis investisiyasının bir hissəsi olanda və hesabat verən müəssisənin və ya xarici əməliyyatın funksional valyutasından fərqli olan valyutada ifadə ediləndə, bu monetar maddə üzrə yaranan məzənnə fərqi ilk olaraq xarici fəaliyyəti və hesabat verən müəssisəni daxil edən maliyyə hesabatlarında xalis aktivlərin /kapitalın ayrıca elementi kimi tanınsın. Əvvəllər bu məzənnə fərqinin xarici fəaliyyəti və hesabat verən müəssisəni daxil edən maliyyə hesabatlarında əlavə vəsaitdə və ya kəsirdə tanınması tələb olunurdu.

Maliyyə alətlərinin tanınması və ölçülməsi

Fond maliyyə aktivlərini və maliyyə öhdəliklərini müvafiq maliyyə aləti ilə bağlı müqaviləyə tərəf olduğu zaman maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirir. Maliyyə aktivlərinin alışı və yaxud satışı alqı-satqı tarixi əsasında əks olunur (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun Müşahidə Şurasının 13 iyun 2007-ci il tarixli 32 sayılı Qərarı). Alqı-satqı tarixi dedikdə Fondun aktivini alışı və satış öhdəliyi daşdığı tarix nəzərdə tutulur.

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə göstərilir. Maliyyə aktivini və ya öhdəliyin artıqlıq və ya defisitdə ədalətli dəyərlə əks etdirilmədikdə isə, ilkin dəyərə maliyyə aktivinin alınması və ya maliyyə öhdəliyinin buraxılması ilə birbaşa bağlı olan əməliyyat xərcləri əlavə edilir. Bu maddələrin daha sonra yenidən ölçülməsi üçün uçot qaydaları aşağıdakı müvafiq hissələrdə açıqlanır.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivləri (və ya müvafiq hallarda maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya analogi maliyyə aktivləri qrupunun bir hissəsi) aşağıdakı hallarda balansda əks etdirilmir:

- aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarının vaxtı başa çatmışdır;
- Fond özünün aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarını üçüncü tərəfə keçirmiş və ya aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüququnu saxlayaraq, onları “tranzit” razılaşması əsasında tam məbləğdə və çox yubanmadan ödəmək öhdəliyini götürmüşdür; və
- Fond: (a) aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələr ötürmüş; (b) aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələr ötürməmiş və onları özündə saxlamaqla, yalnız aktiv üzrə nəzarəti ötürmüşdür.

Maliyyə aktivinin tanınması maliyyə aktivini ötürüldükdə və tanınmanın dayandırılması üçün tələblər yerinə yetirildikdə dayandırılır. Ötürmə Fondun ya: (a) aktivlə bağlı pul vəsaitləri hərəkətinin əldə edilməsi üçün müqavilə hüquqlarını ötürməyi; və ya (b) aktivlə bağlı pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqları özündə saxlamaqla, bu pul vəsaitlərinin hərəkəti üçüncü tərəfə ödənilməsi ilə bağlı müqavilə öhdəliklərini öz üzərinə götürməyi tələb edir. Ötürmədən sonra, Fond ötürülmüş aktiv üzrə mülkiyyət hüququ ilə bağlı özündə saxladığı risklərin və faydaların səviyyəsini yenidən qiymətləndirir. Risklərin və faydaların əsas hissəsi saxlandıqda, aktiv maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qalır. Risklərin və faydaların əsas hissəsi ötürülməyibsə, aktivin tanınması dayandırılır. Risklərin və faydaların əsas hissəsi nə saxlanmayıb, nə də ötürülməyibsə, Fond aktiv üzrə nəzarətin saxlanıb-saxlanılmadığını qiymətləndirir. Əgər nəzarət saxlanılmayıbsa, aktiv aktivin tanınması dayandırılır. Fond aktiv üzrə nəzarəti saxladıqda isə aktivini öz iştirakı dərəcəsinə tanımaqda davam edir.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəliyi müvafiq öhdəlik icra edildikdə, ləğv edildikdə və ya vaxtı başa çatdıqda uçotdan çıxarılır.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kassada olan pul vəsaitlərindən, ödəmə müddəti maliyyə hesabatlarının tarixindən üç ay ərzində tamamlanan və qismüddətli depozitlər, eləcə də ödəmə müddəti üç ay və ya daha az olan, müəyyən pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyərini dəyişməsi riski cüzi olan yüksək likvidli investisiyalardan ibarətdir. Kassada və banklarda olan pul vəsaitləri və depozitlər ilkin dəyərə faiz əlavə olunmaqla (tətbiq edilirsə) əks etdirilir.

Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri

Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri kapitaldan və borc qiymətli kağızlarından ibarətdir. Bunlar satış üçün saxlanılmış aktivlər kimi təsnif olunur. Maliyyə aktivləri aşağıdakı hallarda satış üçün saxlanılmış aktiv kimi təsnif olunur:

- yaxın gələcəkdə satılmaq və ya yenidən satılmaq məqsədilə alınmışdır;
- ilkin tanınma zamanı birgə idarə olunan və qısa bir müddətdə mənfəət əldə etmək qabiliyyətinə malik olması sübuta yetirilən, müəyyən maliyyə alətləri portfelinin bir hissəsidir;
- törəmə alətdir (maliyyə zəmanəti müqaviləsi və ya təyin olunmuş və effektiv hedcinq aləti olan törəmə alətlər istisna olmaqla).

Satış üçün saxlanılmış maliyyə aktivləri olmayan maliyyə aktivləri aşağıdakı hallarda ilkin tanınma zamanı artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri kimi təyin edilə bilər:

- belə təyinat əks təqdirdə digər əsaslarla aktivlərin ölçülməsi və ya onlar üzrə gəlirlərin və ya zərərlərin tanınmasından yarana bilən ölçmə və ya tanıma uyğunsuzluğunu aradan götürür və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaldır; və ya
- maliyyə aktivləri risklərin idarə olunması və ya investisiyaların qoyulmasına dair Fondun sənədləşdirilmiş strategiyasına uyğun olaraq ədalətli dəyər əsasında idarə edilən və əməliyyat nəticələri ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri qrupunun (və ya hər ikisindən ibarət olan qrupun) bir hissəsidir və təşkilat daxilində bu cür qruplaşma haqqında məlumat əsas idarə heyəti ilə eyni əsasla təqdim olunur.

Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivlərinin ilk olaraq qeydə alınması və sonradan ölçülməsi ədalətli dəyərlə aparılır. Fond artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək məqsədilə açıq bazar qiymətlərindən istifadə edir. Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri üzrə ədalətli dəyərə edilən düzəlişlər dövr üzrə maliyyə nəticələri haqqında hesabatda artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri üzrə xalis gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi əks olunur. Fond maliyyə aktivlərini saxladığı dövr ərzində onları bu kateqoriyaya və ya bu kateqoriyadan başqasına yenidən təsniflədirmir.

Əmlak və avadanlıqlar

Fondun əmlak və avadanlığı əsasən inzibati məqsədlər üçün saxlanılan, faydalı istismar müddəti bir hesabat dövründən çox olan və qiyməti 100 Azərbaycan manatından yuxarı olan maddi aktivlərdir.

Əmlak və avadanlıqların köhnəlməsi onların balans dəyərindən tutulur və onların faydalı istismar müddətləri üzrə silinir. Köhnəlmə aşağıdakı illərdən istifadə etməklə bərabər hissələrlə köhnəlmə metodu əsasında hesablanır:

	İllər
Binalar	50
Nəqliyyat vasitələri	7
Ofis avadanlığı	4
Mebel	5
Digər əsas vəsaitlər	3

(Min Azərbaycan manatı ilə)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Əmlak və avadanlıqlar (davamı)

Əmlakın və avadanlıqların balans dəyərləri onların bərpa dəyərlərindən artıq dəyərlə uçota alınıb-alınmadığını qiymətləndirmək üçün hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir. Bərpa dəyəri aktivin satış xərclərini çıxmaqla ədalətli dəyəri və istifadə dəyəri arasındakı ən yüksək məbləğdir. Balans dəyəri hesablanmış bərpa dəyərindən artıq olduğu halda, aktivlərin dəyəri bərpa dəyərində azaldılır, dəyərsizləşmə müvafiq dövrdə tanınır və əməliyyat xərclərinə daxil edilir. Dəyərsizləşmə zərəri qeydə alındıqdan sonra əmlak və avadanlıqlar üzrə köhnəlmə xərclərinə gələcək dövrlərdə qalığ dəyərini (əgər varsa) çıxaraq aktivlərin balans dəyərini qalan faydalı istismar müddətlərinə bərabər şəkildə bölüşdürmək məqsədilə düzəliş edilir.

İnzibati məqsədlər üçün saxlanılan binalar maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda yenidən qiymətləndirmə tarixində ədalətli dəyəri əks etdirən yenidən qiymətləndirilmiş məbləği ilə əks olunur ki, bu da hər hansı sonradan yığılan köhnəlməni və sonradan yığılan dəyərsizləşmə zərərlərini çıxmaqla peşəkar müstəqil qiymətləndiricilərin apardığı qiymətləndirmə nəticəsində bazar sübutu əsasında müəyyən edilir. Yenidən qiymətləndirmələr kifayət qədər mütəmadi qaydada aparılır ki, balans dəyəri hesabat tarixində ədalətli dəyəri istifadə etməklə müəyyən edilə bilən balans dəyərindən əhəmiyyətli fərqlənməsin.

Bu cür binaların yenidən qiymətləndirilməsi nəticəsində yaranan yenidən qiymətləndirmə artımı əmlakın yenidən qiymətləndirmə ehtiyatının kreditinə yazılır, lakin əvvəllər xərc kimi tanınmış eyni aktiv üzrə yenidən qiymətləndirmə azalmasının bərpa edildiyi hal istisna təşkil edir, bu halda dəyərin artması əvvəllər hesablanmış azalma həcmində dövr üzrə artıqlığı və ya defisitə kreditinə yazılır. Belə binaların yenidən qiymətləndirilməsi nəticəsində aktivin balans dəyərində yaranan azalma həmin aktivin əvvəlki yenidən qiymətləndirilməsi nəticəsində yaranmış qalıqdan, əgər varsa, artıq olduğu məbləğdə xərc kimi tanınır.

Yenidən qiymətləndirilmiş binalar üzrə köhnəlmə maliyyə nəticələri haqqında hesabatda daxil edilir. Yenidən qiymətləndirilmiş əmlakın sonradan satılması və ya istismardan çıxarılması zamanı əmlakın yenidən qiymətləndirmə ehtiyatında qalan yenidən qiymətləndirmə əlavəsi birbaşa yığılmış defisit və ya artıqlığa köçürülür.

Əmlakın bazar dəyəri aşağıdakı 3 metodun birindən istifadə etməklə qiymətləndirilir:

- Analoji daşınmaz əmlakın bazar satış qiymətlərinin təhlilini nəzərdə tutan müqayisəli satış metodu;
- Əmlakdan əldə olunmuş gəlirlə onun bazar dəyəri arasındakı birbaşa əlaqəni nəzərdə tutan gəlir metodu;
- Hər hansı köhnəlmə xərcləri çıxılmaqla əmlakın dəyərinin onun bərpa dəyərində bərabər olmasını nəzərdə tutan xərc metodu.

Qeyri-maddi aktivlər

Ayrıca alınmış qeyri-maddi aktivlər ilk olaraq ilkin dəyəri ilə tanınır. İlkin tanımadan sonra qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiyanı və yığılmış dəyərsizləşmə zərərlərini çıxmaqla ilkin dəyəri ilə əks etdirilir. Qeyri-maddi aktivlərin istifadə müddətləri məhdud və ya qeyri-müəyyən müddətlər kimi müəyyən edilmişdir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərə 10 illik istifadə müddəti üzrə amortizasiya hesablanır və həmin qeyri-maddi aktivlər üzrə mümkün dəyərsizləşmə əlamətləri mövcud olanda dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirmə aparılır. Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya dövrləri və metodlarına ən azından hər maliyyə ilinin sonunda yenidən baxılır.

Vergi

Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış vergi xərclərindən ibarətdir.

Cari vergi xərcləri il üzrə vergiyə cəlb olunan mənfəətə əsaslanır. Vergiyə cəlb olunan mənfəət maliyyə nəticələri haqqında hesabatda göstərilən vergidən əvvəlki xalis mənfəətdən fərqlənir, çünki vergiyə cəlb olunan mənfəətə digər illərdə vergiyə cəlb olunan və ya tutulan gəlir və xərc maddələri daxil deyil və bundan əlavə ona heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan və ya vergi tutulmayan maddələr daxil deyil. Fondun cari vergi xərcləri hesabat dövründə qüvvədə olan vergi dərəcələrini istifadə etməklə hesablanır.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Vergi (davamı)

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodunu istifadə etməklə balans hesabatı tarixində aktiv və öhdəliklərin vergi bazası ilə maliyyə hesabatı məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasındakı bütün fərqlər üzrə ödənilir və ya təmin edilir. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri bütün çıxılmalı müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız bu dərəcədə müəyyən edilir ki, çıxılan müvəqqəti fərqlərin istifadə edilə bilməsi üçün vergiyə cəlb edilən mənfəətin mövcud olması ehtimalı olsun. Qudvildən və ya digər aktiv və öhdəliklərin (müəssisələrin birləşməsi istisna olmaqla) ilkin tanınmasından yaranan müvəqqəti fərqlər vergi mənfəəti və ya uçot mənfəətinə təsir etməsə belə aktiv və öhdəliklər tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər bir hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və aktivlərin hamısının və ya bir hissəsinin istifadə edilməsi üçün kifayət qədər vergiyə cəlb olunan mənfəətin mövcudluğu ehtimal edilmədiyi halda azaldılır. Təxirə salınmış vergilər aktivlərin satıldığı və ya öhdəliklər üzrə hesablaşmanın aparıldığı dövrdə tətbiq edilməsi gözlənilən vergi dərəcələri ilə ölçülür. Təxirə salınmış vergilər artıqlıq və ya defisitdə əks olunur, lakin onların maliyyə nəticələri haqqında hesabatın maddələri ilə bağlı olduğu hallar istisna edilir ki, bu halda təxirə salınmış vergilər də maliyyə nəticələri haqqında hesabatda göstərilir.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri aşağıdakı hallarda əvəzləşdirilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis məbləğdə əks olunur:

- Fond cari mənfəət vergisi aktivlərini cari mənfəət vergisi öhdəlikləri ilə qarşılıqlı əvəzləşdirmək hüququna malik olduqda; və
- Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri eyni vergi orqanı tərəfindən eyni vergi subyektindən tutulan mənfəət vergisinə aid olduqda.

Azərbaycan Respublikasında Fondun əməliyyatlarına tətbiq edilən digər vergilər də vardır. Bu vergilər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda əməliyyat xərclərinin bir hissəsi kimi daxil edilir.

Şərti aktivlər və öhdəliklər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, onlarla bağlı yarana biləcək hər hansı bir ödəmələrin ehtimalı əhəmiyyətsiz dərəcədə az olması hallarından başqa, maliyyə hesabatlarında açıqlanır. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onlarla bağlı iqtisadi faydaların daxil olması ehtimal ediləndə maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

Xalis aktivlər/Kapital

1-ci Qeyddə müzakirə olunduğu kimi, Fərmana və Əsasnaməyə uyğun olaraq, Fond büdcədən kənar dövlət təsisatıdır. Fonda büdcə ilə bağlı olan bütün daxilolmalar və Fondan köçürülmələr Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən təsdiq olunmuş Fərmanlar əsasında həyata keçirilir. Fondun daxilolmaları/köçürmələri kapital qoyuluşlarını/çıxarışlarını əks etdirir və müvafiq olaraq, alınmış/ödənilmiş vəsaitlərin ədalətli dəyəri ilə xalis aktivlərdə qeyd olunur.

Dövlət büdcəsinə köçürmələr, habelə hökumət idarələri, hökumətə məxsus müəssisə və şirkətlərə köçürmələr ödəniş tarixində tanınır. Bütün köçürmələr Fondun təsdiq olunmuş büdcəsi çərçivəsində həyata keçirilir və büdcə ilə nəzərdə tutulmuş müvafiq benefisiarlara (dövlət təşkilatları, hökumətə məxsus müəssisə və şirkətlər) təqdim etdikləri sifariş məktublarının əsasında ödənilmək üçün Azərbaycan Respublikasının Dövlət Xəzinədarlığına köçürülür.

Gəlir və xərclərin tanınması

Faiz gəlirinin tanınması

Faiz gəliri effektiv faiz metodunu istifadə etməklə hesablama metodu əsasında tanınır. Effektiv faiz metodu maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin (və ya maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin qrupunun) amortizasiya xərclərinin hesablanması və faiz gəlirinin müvafiq dövrlər üzrə bölüşdürülməsi metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi hesablanmış gələcək pul ödənişlərini və ya gəlirlərini maliyyə alətinin gözlənilən faydalı istismar müddəti üzrə və ya müvafiq olduqda, daha qısa müddətdə maliyyə aktivinin xalis balans dəyəri üzrə dəqiq diskontlaşdırın dərəcədir.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Dəyərsizləşmə zərəri nəticəsində maliyyə aktivi və ya oxşar maliyyə aktivləri qrupu qiymətdən düşdükdə (və ya qismən qiymətdən düşdükdə), faiz gəliri dəyərsizləşmə zərərinə müəyyən etmək məqsədilə gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini diskontlaşdırmaq üçün istifadə olunan faiz dərəcəsi əsasında tanınır.

Ədalətli dəyərə əks etdirilən aktivlər üzrə əldə edilən faizlər faiz gəlirinin tərkibində təsnifləşdirilir.

Xərclər hesablama metodu ilə, yəni, çəkildiyi zaman tanınır.

Funksional valyuta

Fondun maliyyə hesabatlarına daxil olan maddələr Fondun müvafiq hadisə və şəraitlərinin iqtisadi mahiyyətini daha yaxşı əks etdirən valyutadan ("funksional valyuta") istifadə etməklə ölçülür. Fondun aktivlərinin və gəlirlərinin əksəriyyəti xarici valyuta ilə ifadə edilmiş olsa da, maliyyə hesabatlarının funksional valyutası Azərbaycan manatıdır, çünki bütün xərclər və köçürmələr Azərbaycan manatı ilə çəkilir və ya qiymətləndirilir və Fondun maliyyə nəticələrinin qiymətləndirilməsi Azərbaycan manatı ilə ifadə edilmiş illik büdcə ilə müqayisə edilir.

Xarici valyutanın çevrilməsi

Fondun maliyyə hesabatları onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası (onun funksional valyutası) ilə təqdim edilir. Fondun maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən Fondun funksional valyutasından fərqli olan valyutalarla (xarici valyutalar – əsasən ABŞ dolları, Avro və İngilis funt sterlinqi) ifadə olunmuş monetar aktivlər və öhdəliklər hesabat tarixinə qüvvədə olan müvafiq mübadilə məzənnələrini istifadə etməklə çevrilir. Funksional valyutadan fərqli valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyat tarixinə qüvvədə olan mübadilə məzənnələrini istifadə etməklə uçota alınır. Bu çevirmələrdən yaranan mənfəət və ya zərər xarici valyuta əməliyyatları üzrə məzənnə fərqi üçün xalis gəlirə/(zərəre) daxil edilir.

Azərbaycan manatı Azərbaycan Respublikası ərazisindən kənarında tam sərbəst mübadilə olunan valyuta deyildir. Azərbaycan Respublikasında rəsmi mübadilə məzənnəsi Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən gündəlik müəyyən olunur. Dünya bazarında xarici valyutanın məzənnəsi rəsmi məzənnələrdən fərqlənə bilər, lakin adətən cüzi olan bu fərqlər Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının nəzarəti altında saxlanılır.

Mübadilə məzənnəsi

Fond ilin sonuna maliyyə hesabatlarının tərtib olunması zamanı aşağıdakı xarici valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	2010	2009
AZN/1 ABŞ dolları	0.7979	0.8031
AZN/1 Avro	1.0560	1.1499
AZN/1 Funt sterlinqi	1.2377	1.2759

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi

Fond maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin tanınmış məbləğlərini qarşılıqlı əvəzləşdirmək üçün qanuni hüquqa malik olduğu və ya hesablaşmanı netto əsasında həyata keçirmək, ya da eyni vaxtda aktivi realizasiya etmək və öhdəliyi yerinə yetirmək niyyəti olduğu halda, qarşılıqlı əvəzləşdirir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis məbləğ kimi təqdim edir. Tanınmasının dayandırılmasına icazə verilməyən maliyyə aktivinin köçürülməsini uçota alarkən Fond köçürülmüş aktivi və ya onunla əlaqəli öhdəliyi əvəzləşdirmir.

Mühasibat uçotu prinsiplərində gələcək dəyişikliklər

Qəbul edilmiş, lakin hələ qüvvədə minməmiş standart və şərtlər

2010-cu ildə İSMUBS-na edilmiş aşağıdakı düzəlişləri və yeni təkmilləşdirmələri Fond vaxtından əvvəl qəbul etməmişdir:

(Min Azərbaycan manatı ilə)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Mühasibat uçotu prinsiplərində gələcək dəyişikliklər (davamı)

Qəbul edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş standart və şərtlər (davamı)

28 sayılı İSMUBS “Maliyyə alətləri: Təqdim edilməsi”

Bu standart “Maliyyə alətləri: açıqlanması və təqdim edilməsi” adlı 15 sayılı İSMUBS-u əvəz edir (2001-ci ilin dekabr ayında buraxılmışdır) və 1 yanvar 2013-cü ildə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə tətbiq ediləcəkdir. Bu standartın məqsədi maliyyə alətlərinin öhdəliklər və ya xalis aktivlər/kapital kimi təqdim edilməsi və maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi prinsiplərinin müəyyən edilməsidir. Bu Standart maliyyə alətlərinin emitentin nöqteyi-nəzərindən maliyyə aktivləri, maliyyə öhdəlikləri və kapital alətlərinə təsnif edilməsinə, əlaqəli faizin, dividendlərin və ya oxşar paylamaların, zərərlərin və gəlirlərin təsnif edilməsinə, eləcə də maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin qarşılıqlı əvəzləşdirilməli olduğu şəraitlərin müəyyən edilməsinə tətbiq edilir. Hal-hazırda rəhbərlik bu standartın təsirini qiymətləndirməkdədir.

29 sayılı İSMUBS “Maliyyə alətləri: Tanınması və ölçülməsi”

Bu standart maliyyə alətlərinin tanınması və ölçülməsi prinsiplərini təsvir edir və əsas etibarını ilə 39 sayılı “Maliyyə alətləri: Tanınması və ölçülməsi” MUBS əsasında hazırlanmışdır. Bu Standartın məqsədi – maliyyə aktivləri, maliyyə öhdəlikləri və qeyri-maliyyə maddələrinin alınması və ya satılması haqqında bəzi kontraktların tanınması və ölçülməsi prinsiplərini müəyyən etməkdir. Maliyyə alətləri haqqında məlumatın təqdim edilməsinə dair tələblər “Maliyyə alətləri: Təqdim edilməsi” adlı 28 sayılı İSMUBS-da açıqlanır. Maliyyə alətləri haqqında məlumatın açıqlanmasına dair tələblər “Maliyyə alətləri: Açıqlanması” adlı 30 sayılı İSMUBS-da açıqlanır. Standart 2010-cu ilin yanvar ayında buraxılmış və 1 yanvar 2013-cü ildə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə tətbiq ediləcəkdir. Hal-hazırda rəhbərlik bu standartın təsirini qiymətləndirməkdədir.

30 sayılı İSMUBS “Maliyyə alətləri: Açıqlanması”

Bu standart maliyyə alətləri haqqında məlumatların açıqlanmasına dair tələbləri təsvir edir və 7 sayılı “Maliyyə alətləri: Açıqlanması” MUBS əsasında hazırlanmışdır. Bu Standartın məqsədi – müəssisələrdən maliyyə hesabatlarında istifadəçilərə aşağıdakıları qiymətləndirmək imkanını yaradan məlumatların təqdim edilməsini tələb etməkdir:

- (a) Maliyyə alətlərinin müəssisənin maliyyə vəziyyəti və nəticələri üçün əhəmiyyəti; və
- (b) Dövr ərzində və hesabat dövrünün sonunda müəssisənin məruz qaldığı maliyyə alətləri üzrə risklərin xüsusiyyəti və həcmi və müəssisə tərəfindən həmin risklərin necə idarə edilməsi.

Bu Standartın prinsipləri 28 sayılı “Maliyyə alətləri: Təqdim edilməsi” İSMUBS-da və 29 sayılı “Maliyyə alətləri: Tanınması və ölçülməsi” İSMUBS-da maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin tanınması, ölçülməsi və təqdim olunması prinsiplərini tamamlayır. Standart 2010-cu ilin yanvar ayında buraxılmış və 1 yanvar 2013-cü ildə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə tətbiq ediləcəkdir. Hal-hazırda rəhbərlik bu standartın təsirini qiymətləndirməkdədir.

31 sayılı İSMUBS “Qeyri-maddi aktivlər”

31 sayılı İSMUBS qeyri-maddi aktivlərin uçot qaydasını təsvir edir. Bu standart 38 sayılı “Qeyri-maddi aktivlər” MUBS əsasında hazırlanaraq ictimai sektor üçün uyğunlaşdırılmışdır. Bu Standartın məqsədi – digər Standartda xüsusi qaydada nəzərdə tutulmamış qeyri-maddi aktivlərin uçot qaydasını təsvir etməkdir. Bu Standart müəssisədən qeyri-maddi aktivin yalnız müəyyən meyarla cavab verdiyi halda uçota alınmasını tələb edir. Bundan əlavə, Standart qeyri-maddi aktivlərin balans dəyərini ölçülməsi qaydasını müəyyən edir və qeyri-maddi aktivlər haqqında xüsusi müəyyən məlumatların açıqlanmasını tələb edir. Standart 2010-cu ilin yanvar ayında buraxılmış və 1 aprel 2011-ci ildə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə tətbiq ediləcəkdir. Hal-hazırda rəhbərlik bu standartın təsirini qiymətləndirməkdədir.

2010-cu ilin yanvar ayında 1 yanvar 2011-ci ildə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə tətbiq edilən İSMUBS-lara təkmilləşdirmələr edilmişdir, o cümlədən aşağıdakı standartlara: 1 sayılı İSMUBS “Maliyyə hesabatlarının təqdim olunması”, 2 sayılı İSMUBS “Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlar”, 3 sayılı İSMUBS “Mühasibat uçotu qaydaları, uçot qiymətləndirmələrində dəyişikliklər və səhvlər”, 7 sayılı İSMUBS “Asılı şirkətlərə investisiyalar”, 8 sayılı İSMUBS “Birgə müəssisələrə investisiyalar”, 10 sayılı İSMUBS “Hiperinflasiyalı iqtisadiyyatlarda maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi”, 14 sayılı İSMUBS “Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr”, 16 sayılı İSMUBS “İnvestisiya əmlakı”, 17 sayılı İSMUBS “Əmlak, qurğu və avadanlıqlar”, 25 sayılı İSMUBS “İşçilərə müavinətlər” və 26 sayılı İSMUBS “Pul vəsaitlərini yaradan aktivlərin dəyərsizləşməsi”. Hal-hazırda rəhbərlik bu təkmilləşdirmələrin təsirini qiymətləndirməkdədir.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

4. Mühüm mühakimələr və proqnozlar

Fondun maliyyə hesabatlarının hazırlanması rəhbərlik tərəfindən hesabat tarixinə aktiv və öhdəliklərin hesabatlarda göstərilən məbləğlərinə və həmin tarixdə başa çatan dövr ərzində gəlir və xərclərin hesabatlarda göstərilən məbləğlərinə təsir edən proqnozların verilməsi və mühakimələrin çıxarılmasını tələb edir. Rəhbərlik öz proqnozlarını və mühakimələrini davamlı olaraq nəzərdən keçirir. Rəhbərlik öz proqnoz və mühakimələrində təcrübəsinə və mövcud şəraitə müvafiq hesab edilən digər amillərə əsaslanır. Müxtəlif fərziyyələrdən və ya şəraitlərdən asılı olaraq faktiki nəticələr həmin proqnozlardan fərqlənə bilər. Aşağıdakı proqnoz və mühakimələr Fondun maliyyə vəziyyətinin təsvir edilməsi üçün mühüm hesab olunur.

Maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi

Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış aktivlər kimi təsnif edilmiş maliyyə alətləri ədalətli dəyərlə göstərilir. Bu cür maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri alətin məcburi və ya likvidasiya satışından başqa, könüllü tərəflər arasında aparılan cari əməliyyat nəticəsində mübadilə edildiyi məbləğdir. Əgər alətin bazar dəyəri açıqlanmışdırsa, onun ədalətli dəyəri bazar qiymətinə əsaslanmaqla hesablanır. Bazarda qiymətləndirmə parametrlərini müşahidə etmək mümkün olmadıqda və ya müşahidə edilən bazar qiymətlərinə istinad etmək mümkün olmadıqda, ədalətli dəyər hər bir məhsul üçün uyğun olan digər bazar məlumatını və qəbul edilmiş maliyyə nəzəriyyələrindən əsaslandığımız riyazi metodologiyayı istifadə edən qiymətləndirmə modelini təhlil etməklə əldə olunur. Qiymətləndirmə modelləri qiymətli kağızların müqavilə şərtlərini, habelə bazara əsaslanan qiymətləndirmə parametrlərini (məsələn, faiz dərəcələrini, dəyişkənliyi, mübadilə məzənnələrini və tərəf-müqabilərin kredit reytingini) nəzərə alır.

Bazara əsaslanan qiymətləndirmə parametrlərini müşahidə etmək mümkün olmadıqda, alətin bazarda necə qiymətləndiriləcəyinin məntiqi əksini müəyyən etmək məqsədilə rəhbərlik həmin parametrlərin ən yaxşı qiymətləndirilməsinə dair mühakimə işlədəcək. Bu mühakimə işlədilərkən, müxtəlif vasitələrdən o cümlədən, müşahidə edilən məlumatın etibarlılığı, tarixi məlumatlar və ekstrapolyasiya mexanizmləri istifadə olunur. Alət bazarda müşahidə olunan məlumatla müqayisə edilməklə sübuta yetirildiyi hallar istisna olmaqla, ilkin tanınma zamanı maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin qiymətləndirilməsi üçün ən yaxşı sübut əməliyyat qiyməti olur. Əməliyyat qiyməti ilə qiymətləndirmə mexanizminə əsaslanmaqla müəyyən edilmiş dəyər arasındakı hər hansı fərq ilkin tanınma zamanı maliyyə nəticələri haqqında hesabatda daxil edilmir. Sonrakı gəlirlər və ya zərərər yalnız bazar iştirakçılarının qiymət təyin edərkən nəzərə ala biləcəkləri amillərdəki dəyişikliklərdən irəli gələrək tanınır.

Fond elan olunmuş bazar qiymətləri olmayan maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı mühasibat proqnozunu aşağıdakı səbəblərdən qeyri-müəyyənliyin əsas mənbəyi hesab edir: (i) onlar dövrdən-dövrə dəyişməyə çox həssasdır, çünki bu rəhbərliyin faiz dərəcələri, dəyişkənlik, mübadilə məzənnələri, tərəf-müqabilin kredit reytingi, qiymətləndirmə düzəlişləri və əməliyyatın spesifik xüsusiyyəti ilə bağlı fərziyyələr irəli sürməsinə tələb edir və (ii) qiymətləndirmələrdəki dəyişikliyin tanınmasından irəli gələn təsirin Fondun maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında, eləcə də mənfəət/(zərər) hesabında açıqlanan aktivlərinə əhəmiyyətli olması ehtimal edilir.

Rəhbərlik faiz dərəcələri, dəyişkənlik, mübadilə məzənnələri, partnyorun kredit reytingi, qiymətləndirmə düzəlişləri ilə bağlı müxtəlif fərziyyələrdən istifadə edərsə, elan edilmiş bazar qiyməti olmayan maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsində kiçik və ya böyük dəyişiklik Fondun hesabatda göstərilən xalis artıma əhəmiyyətli təsirlə nəticələnə bilər.

Təxirə salınmış vergi aktivləri

Fondun rəhbərliyi əmindir ki, hesabat tarixində təxirə salınmış vergi aktivləri üzrə qiymətləndirmə ehtiyatı tələb olunur, çünki təxirə salınmış vergi aktivinin reallaşdırılmayacağı ehtimalı daha yüksəkdir.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009
Pul bazarı fondları	12,626	204,731
Bank hesabları	101,571	106,030
Depozitlər	199,586	120,483
Cəmi pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	313,783	431,244

Pul bazarı fondları

Pul bazarı fondlarına investisiyalar bu fondların tələb əsasında ödənilən səhmlərindən ibarətdir. Pul bazarı fondlarına investisiyalar yüksək dərəcədə likvidlidir. Pul bazarı fondları öz aktivlərini qısamüddətli borc və borcla bağlı alətlərə, misal üçün, kommersiya kağızlarına, depozit şəhadətnamələrinə, faiz dərəcəsi dəyişkən olan istiqrazlara, ABŞ xəzinə istiqrazlarına, Avrobondlara və aktivlərlə təmin edilmiş qiymətli kağızlara yatırır. Fonda ödəniləcək faiz və dividendlər yenidən investisiya edilir.

Fondun kredit reytingləri AAA olan aşağıdakı pul bazarı fondlarında investisiyaları olmuşdur:

	2010	2009
BlackRock ICS-Institution Liquidity Funds plc	11,028	202,866
Goldman Sachs EURO Liquidity Funds	1,365	1,631
Royal Bank of Scotland plc, Global Treasury Funds plc	233	234
Cəmi pul bazarı fondları	12,626	204,731

Bank hesabları

Bank hesabları aşağıdakı valyutalarla ifadə edilmişdir:

	2010	2009
Azərbaycan manatı	70,931	64,855
ABŞ dollar	30,551	40,972
Avro	70	99
Funt sterlinq	19	104
Cəmi bank hesabları	101,571	106,030

Fondun Azərbaycan manatı ilə hesabları Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında və Azərbaycan Beynəlxalq Bankında açılmışdır. 31 dekabr 2010-cu il tarixində Fond Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında və Azərbaycan Beynəlxalq Bankındakı bank hesablarında, müvafiq olaraq, 70,889 min Azərbaycan manatı və 54 min Azərbaycan manatı məbləğlərində vəsait saxlayırdı (2009: 64,834 min Azərbaycan manatı və 34 min Azərbaycan manatı).

Xarici valyuta ilə digər hesablar uzunmüddətli reytingləri Aa2/AA (Standard & Poor's/Fitch/Moody's) olan qeyri-rezident banklarda açılmışdır.

Depozitlər

Fondun depozitlərə investisiyaları aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009
BNP Paribas	119,794	120,483
The Royal Bank of Scotland plc., Böyük Britaniya	79,792	-
Cəmi depozitlər	199,586	120,483

31 dekabr 2010-cu ildə Fond 199,586 min Azərbaycan manatını (2009: 120,483 min Azərbaycan manatını) kredit reytingləri AA/Aa2 (Standard & Poor's/ Fitch/Moody's) olan qeyri-rezident banklarında müddəti 2011-ci ilin yanvar ayında (2009: 2010-cu ilin yanvar ayında) başa çatan depozitlərdə yerləşdirmişdir.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

6. Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri

Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009
Xarici dövlətlərin qiymətli kağızları	9,992,468	7,037,756
Maliyyə institutlarının qiymətli kağızları	4,916,188	2,732,188
Korporativ borc qiymətli kağızları	2,503,543	892,163
ABŞ agentliklərinin qiymətli kağızları	420,002	868,643
Kapital qiymətli kağızları	11,145	4,311
SPDR Trust	8,472	-
İpoteka ilə təmin edilmiş qiymətli kağızlar	2	173
Cəmi artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	17,851,820	11,535,234

31 dekabr 2010-cu ildə Fond maliyyə təşkilatları ilə ("xarici menecerlərlə") aktivlərin idarə edilməsi haqqında razılaşmalar əsasında 210,701 min Azərbaycan manat (264,069 min ABŞ dolları) məbləğində vəsait, o cümlədən pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərini saxlayırdı (2009: 206,155 min Azərbaycan manat (256,699 min ABŞ dolları)). 2010-cu ildə bu təşkilatlar qarşısında idarəetmə haqqı 574 min Azərbaycan manat (2009: 570 min Azərbaycan manat) olmuşdur. 2010-cu və 2009-cu illər ərzində Fondun xarici menecerləri kimi Deutsche Bank AG, Clariden Leu Ltd. və Beynəlxalq Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (Dünya Bankı) çıxış etmişlər. Bütün qiymətli kağızlar Bank of New York Mellon mühafizəçi bankda saxlanılmışdır.

Xarici dövlətlərin qiymətli kağızları

Xarici dövlətlərin qiymətli kağızları Avropa, Asiya, Afrika və Amerikada müxtəlif müstəqil və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən buraxılmış borc qiymətli kağızlarına investisiyalarla təmsil olunur. Bu qiymətli kağızlar üzrə ildə 0.5% - 9.875% müəyyən dərəcə ilə faiz və ildə +0.03% dərəcəsindən +2% dərəcəsində geniş civarda olan USD LIBOR, EURIBOR, GBP LIBOR hesablanır (2009: ildə 0.875% - 7.5% p.a. və ildə +0% dərəcəsindən +2% dərəcəsində geniş civarda olan USD LIBOR, EURIBOR) və müddəti 2011-ci ilin yanvar ayından 2017-ci ilin yanvar ayınadək dövrdə başa çatır (2009: 2010-cu ilin yanvar ayından 2019-cu ilin oktyabr ayınadək dövrdə). Diskont qiymətli kağızları da bu qrupa daxildir. 31 dekabr 2010-cu il tarixində bu qiymətli kağızlar üzrə yığılmış faiz 92,247 min Azərbaycan manat olmuşdur (2009: 118,633 min Azərbaycan manat). Bu qiymətli kağızlar həm birbaşa Fond, həm də Fondun xarici menecerləri tərəfindən idarə olunan portfeldə saxlanılmışdır.

Maliyyə institutlarının qiymətli kağızları

Maliyyə institutlarının qiymətli kağızları Avropa, Asiya və Amerikada müxtəlif təşkilatlar tərəfindən buraxılmış borc qiymətli kağızlarına investisiyalarla təmsil olunur. Bu qiymətli kağızlar üzrə ildə 1.875% - 8.25% müəyyən dərəcə ilə faiz və ildə +0.03% dərəcəsindən +3.5% dərəcəsində geniş civarda olan USD LIBOR, GBP LIBOR və EURIBOR hesablanır (2009: ildə 2.375% - 6.75% p.a. və ildə +0.03% dərəcəsindən +3.5% dərəcəsində geniş civarda olan USD LIBOR, GBP LIBOR və EURIBOR) və müddəti 2011-ci ilin yanvar ayından 2016-cı ilin fevral ayınadək dövrdə başa çatır (2009: 2010-cu ilin yanvar ayından 2016-cı ilin fevral ayınadək dövrdə). Diskont qiymətli kağızları da bu qrupa daxildir. 31 dekabr 2010-cu il tarixində bu qiymətli kağızlar üzrə yığılmış faiz 24,537 min Azərbaycan manat olmuşdur (2009: 14,151 min Azərbaycan manat). Bu qiymətli kağızlar həm birbaşa Fond, həm də Fondun xarici menecerləri olan Deutsche Bank AG, Clariden Leu Ltd. və Dünya Bankı tərəfindən idarə olunan portfeldə saxlanılmışdır.

Korporativ borc qiymətli kağızları

Korporativ borc qiymətli kağızları Avropa, Asiya və Amerikadakı korporasiyalar tərəfindən buraxılmış borc qiymətli kağızlarına investisiyalarla təmsil olunur. Bu qiymətli kağızlar üzrə ildə 1.9% - 8.875% müəyyən dərəcə ilə faiz və ildə +0.15% dərəcəsindən +1.05% dərəcəsində geniş civarda olan USD LIBOR hesablanır (2009: ildə 3.55% - 7.5% p.a. və ildə +0.15% dərəcəsindən +1.05% dərəcəsində geniş civarda olan USD LIBOR) və müddəti 2011-ci ilin yanvar ayından 2015-ci ilin dekabr ayınadək dövrdə başa çatır (2009: 2010-cu ilin aprel ayından 2015-ci ilin dekabr ayınadək dövrdə). Diskont qiymətli kağızları da bu qrupa daxildir. 31 dekabr 2010-cu il tarixində bu qiymətli kağızlar üzrə yığılmış faiz 17,967 min Azərbaycan manat olmuşdur (2009: 6,530 min Azərbaycan manat). Bu qiymətli kağızlar həm birbaşa Fond, həm də Fondun xarici menecerləri olan Deutsche Bank AG və Clariden Leu Ltd. tərəfindən idarə olunan portfeldə saxlanılmışdır.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

6. Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri (davamı)**ABŞ agentliklərinin qiymətli kağızları**

ABŞ agentliklərinin borc qiymətli kağızları Fannie Mae, Freddie Mac və Federal Home Loan Banks tərəfindən buraxılmış borc qiymətli kağızlarına investisiyalarla təmsil olunur. Bu qiymətli kağızlar üzrə ildə 0.75% - 6.0% müəyyən dərəcə ilə faiz və ildə 0.75%-1.5% dərəcəsində mərhələlərlə ödənilən faiz hesablanır (2009: ildə 0.8% - 7% p.a. və ildə -0.16% dərəcəsindən -0.05% dərəcəsinədək geniş civarda olan USD LIBOR) və müddəti 2011-ci ilin may ayından 2015-ci ilin avqust ayınadək dövrdə başa çatır (2009: 2010-cu ilin yanvar ayından 2015-ci ilin fevral ayınadək dövrdə). 31 dekabr 2010-cu il tarixində bu qiymətli kağızlar üzrə yığılmış faiz 1,602 min Azərbaycan manat olmuşdur (2009: 9,137 min Azərbaycan manat). Bu qiymətli kağızlar həm birbaşa Fond, həm də Fondun xarici menecerləri olan Clariden Leu Ltd. və Dünya Bankı tərəfindən idarə olunan portfeldə saxlanılmışdır.

Kapital qiymətli kağızları

31 dekabrda kapital qiymətli kağızlarının balans dəyəri aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	2010	2009
Özəl kapital	6,126	-
İstehlakçı	1,474	1,110
Telekommunikasiya və informasiya texnologiyaları	1,153	854
Materiallar	826	617
Səhiyyə	588	839
Maliyyə	432	702
Nəqliyyat	273	-
Enerji	168	125
Sənaye	105	64
Cəmi kapital qiymətli kağızları	11,145	4,311

SPDR Trust

SPDR Trust fondu vasitəsi ilə ARDNF ABŞ-da yaradılmış S&P 500 birja indeksinə birbaşa investisiya edir. S&P 500 indeksi ABŞ-ın Exxon Mobil Corp, Apple Inc, Chevron Corp, General Electric, Microsoft Corp, JPMorgan Chase & Co, AT&T Inc, Procter & Gamble, Wells Fargo & Co kimi iri 500 şirkətlərin səhmlərini təmsil edən portfeldən ibarətdir. Əsas investisiya olunan sektorlar neft və qaz, bank, kompyuter, istehlakçı, telekommunikasiya, əczaçılıqdır.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

7. Əmlak və avadanlıqlar

	Binalar	Nəqliyyat vasitələri	Ofis avadanlığı	Mebel	Digər əsas vəsaitlər	Cəmi
Dəyər və ya yenidən qiymətləndirilmiş məbləğ						
31 dekabr 2008	6,201	129	322	142	3	6,797
Daxilolmalar	-	253	44	6	-	303
Silinmələr	-	(22)	-	-	-	(22)
Yenidən qiymətləndirmə	(901)	(35)	-	-	-	(936)
31 dekabr 2009	5,300	325	366	148	3	6,142
Daxilolmalar	-	5	37	16	2	60
Silinmələr	-	-	(3)	(8)	-	(11)
Yenidən qiymətləndirmə	(950)	-	-	-	-	(950)
31 dekabr 2010	4,350	330	400	156	5	5,241
Yığılmış köhnəlmə						
31 dekabr 2008	(21)	(56)	(258)	(120)	(3)	(458)
Köhnəlmə xərci	(121)	(19)	(27)	(7)	-	(174)
Silinmələr	-	14	-	-	-	14
Yenidən qiymətləndirmə	124	25	-	-	-	149
31 dekabr 2009	(18)	(36)	(285)	(127)	(3)	(469)
Köhnəlmə xərci	(106)	(44)	(37)	(8)	(1)	(196)
Silinmələr	-	-	2	8	-	10
Yenidən qiymətləndirmə	124	-	-	-	-	124
31 dekabr 2010	-	(80)	(320)	(127)	(4)	(531)
Xalis balans dəyəri						
31 dekabr 2008-ci ildə	6,180	73	64	22	-	6,339
31 dekabr 2009-cu ildə	5,282	289	81	21	-	5,673
31 dekabr 2010-cu ildə	4,350	250	80	29	1	4,710

Nazirlər Kabinetinin 27 may 2002-ci il tarixli 99 sayılı Qərarına əsasən Fonda dövlət tərəfindən inzibati bina verilmişdir. 31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərinə Fonda verilən bina müstəqil qiymətləndiricinin rəyinə uyğun olaraq bazar dəyəri ilə yenidən qiymətləndirilmişdir. Binanın ədalətli dəyərinin hesablanması üçün aşağıdakı metodlardan istifadə olunmuşdur: diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkəti metodu (gəlir yanaşması); ümumi xərclərin hesablanması metodu (xərcə əsaslanan yanaşma), satışların müqayisə edilməsi metodu (müqayisəli yanaşma). Hesablamaların informasiyanın etibarlılığı və tamlığı, qiymətləndirilən əmlakın xüsusiyyətləri və s. kimi meyarlara cavab verməsi dərəcəsiindən asılı olaraq yekun dəyərin hesablanması üçün müxtəlif yanaşmaları istifadə etməklə əldə olunan nəticələrə müəyyən ölçülər tətbiq olunmuşdur. Nəticədə, 31 dekabr 2010-cu il tarixinə binaların balans dəyəri 4,350 min Azərbaycan manatı olmuşdur (2009: 5,282 min Azərbaycan manatı).

Binalarının ədalətli dəyərini müəyyən etmək məqsədilə Fond müstəqil qiymətləndirici cəlb etmişdir. Ədalətli dəyər bazara əsaslanan sübutlara istinadən müəyyən edilir. Binalar ilkin dəyərindən istifadə etməklə əks etdirilsəydi, balans dəyərləri belə olardı:

	2010	2009
Dəyər	2,049	2,049
Yığılmış köhnəlmə	(287)	(246)
Xalis balans dəyəri	1,762	1,803

(Min Azərbaycan manatı ilə)

8. Digər uzunmüddətli və qeyri-maddi aktivlər

Digər uzunmüddətli və qeyri-maddi aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009
Xidmətlər üçün əvvəlcədən ödəmələr	12,612	6,728
Qeyri-maddi aktivlər	730	742
Satış üçün saxlanılan istifadə edilmiş avadanlıq	61	55
Cəmi uzunmüddətli aktivlər	13,403	7,525

Qeyri-maddi aktivlərdə hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Lisensiyalar	Kompüter proqramı	Cəmi
Dəyər			
31 dekabr 2008-ci il	86	754	840
Daxilolmalar	10	6	16
31 dekabr 2009-cu il	96	760	856
Daxilolmalar	145	1	146
31 dekabr 2010-cu il	241	761	1,002
Yığılmış amortizasiya			
31 dekabr 2008-ci il	(14)	(52)	(66)
Amortizasiya xərci	(7)	(41)	(48)
31 dekabr 2009-cu il	(21)	(93)	(114)
Amortizasiya xərci	(114)	(44)	(158)
31 dekabr 2010-cu il	(135)	(137)	(272)
Xalis balans dəyəri			
31 dekabr 2008-ci il	72	702	774
31 dekabr 2009-cu il	75	667	742
31 dekabr 2010-cu il	106	624	730

9. Daxil olmuş vəsaitlər

Fonda daxil olmuş vəsaitlərdə hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2010	2009
Mənfəət neftinin və qazın satışından əldə olunan vəsaitlər	12,656,098	7,702,635
Bakı-Tbilisi-Ceyhan layihəsi üzrə ödənişlər	158,661	156,823
Şah Dəniz-I fazasının icrası çərçivəsində hasil olunmuş qazın satışı üzrə müqavilə qiymətində edilmiş dəyişiklik nəticəsində yaranmış fərqləndirici daxilolmalar	105,022	-
Boru kəməri tranzit tarifləri	8,302	8,909
Akrhesabı ödənişlər	1,201	1,064
Bonus ödənişləri	1,602	804
Digər	1,481	594
Cəmi daxil olmuş vəsaitlər	12,932,367	7,870,829

(Min Azərbaycan manatı ilə)

10. Fond tərəfindən köçürmələr

2009-cu il ərzində dövlət büdcəsinə, habelə, dövlət təşkilatlarına, dövlətə məxsus müəssisələrə və şirkətlərə köçürmələr aşağıdakılar əsasında həyata keçirilmişdir:

- Azərbaycan Respublikasının “2010-cu il üçün dövlət büdcəsi” 26 noyabr 2009-cu il tarixli Qanununa
- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2010-cu il büdcəsinin təsdiq edilməsi” haqqında 25 dekabr 2009-cu il tarixli 204 sayılı Fərmanına, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2010-cu il büdcəsinin icrası ilə bağlı bəzi tədbirlər” haqqında 25 dekabr 2009-cu il tarixli 661 sayılı Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş “2010-cu ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun vəsaitinin istifadə edilməsinin əsas istiqamətləri ” haqqında Proqrama və
- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun büdcəsinə əlavələr və dəyişikliklər” haqqında 22 iyul 2010-cu il tarixli 307 sayılı və 30 sentyabr 2010-cu il tarixli 330 sayılı fərmanlarına uyğun olaraq həyata keçirilmişdir.

11. Faiz gəliri

	2010	2009
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri	317,719	352,661
<i>Amortizasiya hesablanmış dəyərlə əks etdirilmiş aktivlər üzrə faiz gəliri:</i>		
Müddətli depozitlər üzrə faiz	28,552	6,569
Tələbli depozitlər üzrə faiz	4,878	175
Pul bazarı fondlarından gəlir	2,115	872
Cəmi faiz gəliri	353,264	360,277

12. Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri üzrə xalis zərər

Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri üzrə xalis zərər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009
Ədalətli dəyər düzəlişi üzrə reallaşdırılmamış zərər	(153,311)	(2,735)
Ticarət əməliyyatları üzrə reallaşdırılmış zərər	(44,047)	(51,652)
Cəmi artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri üzrə xalis zərər	(197,358)	(54,387)

13. Xarici valyuta əməliyyatları üzrə məzənnə fərqi

Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri ilə bağlı xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis məzənnə fərqi aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə məzənnə fərqiindən reallaşdırılmamış xalis (zərər)/gəlir	(474,199)	111,705
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə məzənnə fərqiindən reallaşdırılmış xalis zərər	(28,539)	(14,091)
Cəmi xalis məzənnə fərqi	(502,738)	97,614

(Min Azərbaycan manatı ilə)

14. Əməliyyat xərcləri

Əməliyyat xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009
Bank komisyon haqları	(2,799)	(1,931)
Əmək haqqı, məvaciblər və işçilərə müavinətlər	(1,651)	(1,548)
İcarə xərcləri	(878)	(249)
Köhnəlmə və amortizasiya (7-ci və 8-ci Qeydlər)	(354)	(222)
Rabitə xərcləri	(231)	(218)
İşçilərlə bağlı digər xərclər	(187)	(120)
Peşəkar xidmətlər	(120)	(344)
Digər əməliyyat xərcləri	(482)	(550)
Cəmi əməliyyat xərcləri	(6,702)	(5,182)

15. Mənfəət vergisi

Fond vergi hesabatlarını İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarından fərqlənə bilən Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinin tələbləri əsasında hazırlayır.

Fondun bəzi xərcləri vergiyə cəlb olunmadığından və bəzi gəlirləri vergidən azad olduğundan müəyyən daimi vergi fərqləri yaranır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatı məqsədi üçün aktiv və öhdəliklərin balans dəyərləri ilə vergi məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğlər olan müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirini əks etdirir. Müvəqqəti fərqlər əsasən, gəlirlərin və xərclərin müxtəlif tanınma üsullarına və bəzi aktivlərin qeyd edilmiş dəyərlərinə aiddir.

Müvəqqəti fərqlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009
Çıxılan müvəqqəti fərqlər:		
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	171,745	44,266
Cəmi çıxılan müvəqqəti fərqlər	171,745	44,266
Vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər:		
Əmlak və avadanlıq	(3,161)	(3,987)
Qeyri-maddi aktivlər	(11)	(81)
Digər aktivlər	(68)	(30)
Cəmi vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər	(3,240)	(4,098)
Xalis təxirə salınmış çıxılan müvəqqəti fərqlər	168,505	40,168
Yerli qanunvericiliyə uyğun olan 20% dərəcəsi ilə xalis təxirə salınmış vergi aktivləri	33,701	8,034
Tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivləri	(33,701)	(8,034)
Xalis təxirə salınmış vergi aktivləri / (öhdəliyi)	-	-

(Min Azərbaycan manatı ilə)

15. Mənfəət vergisi (davamı)

Effektiv mənfəət vergisi dərəcəsi yerli qanunvericiliyə uyğun mənfəət vergisi dərəcəsindən fərqlənir. Aşağıdakı cədvəldə yerli qanunvericilik əsasında mənfəət vergisi xərci faktiki xərclərlə tutuşdurulur:

	2010	2009
Mənfəət vergisindən əvvəl (defisit)/ artıqlıq	(353,534)	398,322
Yerli qanunvericiliyə uyğun mənfəət vergisi dərəcəsi	20%	22%
Yerli qanunvericiliyə uyğun dərəcə ilə nəzəri mənfəət vergisi ödənişi /(xərci)	70,707	(87,631)
Tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivində dəyişiklik	(25,667)	86,077
Gələcək dövrə keçirilmiş vergi zərəri	(45,297)	-
Müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri	257	(62)
Vergi dərəcəsinin 22%-dən 20%-ə dəyişməsinin təsiri	-	(803)
Maliyyə nəticələri haqqında hesabatda mənfəət vergisi xərcləri	-	(2,419)

16. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini qiymətləndirmə mexanizmləri ilə müəyyən etmək və açıqlamaq üçün Fond aşağıdakı iyerarxiyadan istifadə edir:

- Səviyyə 1: oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarda müəyyən edilmiş (düzəliş edilməmiş) qiymətlər;
- Səviyyə 2: uçota alınmış ədalətli dəyərə əhəmiyyətli təsir göstərən, bazarda birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilən məlumatlardan istifadə olunan digər üsullar və
- Səviyyə 3: uçota alınmış ədalətli dəyərə əhəmiyyətli təsir göstərən, lakin bazarda müşahidə edilən məlumatlara əsaslanmayan üsullar.

Aşağıdakı cədvəldə Fondun qiymətləndirməyə yanaşması və ədalətli dəyərle uçota alınmış maliyyə alətlərinin ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələr üzrə təhlili verilir:

31 dekabr 2010-cu il	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	Cəmi
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	17,735,319	110,375	6,126	17,851,820
31 dekabr 2009-cu il	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	Cəmi
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	11,476,949	58,285	-	11,535,234

Səviyyə 3 maliyyə aktivləri Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının (BMK) özəl kapital fonduna investisiyadan ibarətdir. BMK-nın Afrika, Latin Amerikasını və Karib Fondu Afrika, Latin Amerikasını və Karib regionunun şirkətlərinə investisiya edilməsi məqsədi ilə yaradılmışdır.

17. Risklərin idarə edilməsi

Risklərin idarə edilməsi Fondun əməliyyatlarının mühüm elementidir. Fondun əməliyyatlarına xas olan risklər kredit riskinə, likvidlik, bazar və əməliyyat risklərinə aiddir. Həmin risklərlə bağlı Fondun risklərin idarə edilməsi siyasəti aşağıda icmal edilir.

Kredit riski

Fond kredit riskinə məruzdur ki, bu, maliyyə öhdəliyi olan bir tərəfin öhdəliyini yerinə yetirməməsi və nəticədə digər tərəfin maliyyə zərərinə məruz qalması riskidir. Fondun pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri və investisiyaları kredit riskinə məruz qala bilər. Fond kredit risklərini Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 iyun 2001-ci il tarixli 511 sayılı Fərmanı ilə təsdiq edilmiş, 21 dekabr 2001-ci il tarixli 607 sayılı Fərmanı və 1 mart 2005-ci il tarixli 202 sayılı Fərmanı ilə əlavə və dəyişikliklər edilmiş "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun valyuta vəsaitinin saxlanması, yerləşdirilməsi və idarə edilməsi haqqında" Qaydalara, həmçinin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 25 dekabr 2009-cu il tarixli 661 sayılı Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş "2010-cu ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun vəsaitinin istifadə edilməsinin əsas istiqamətləri proqramı"na müvafiq olaraq idarə edir.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

17. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Kredit riski (davamı)**

Kredit riski investisiya aktivlərinin düzgün seçilməsi, investisiya aktivlərinin kredit keyfiyyəti və hər investisiya aktivi üzrə investisiya məbləğinin limitlərinin müəyyən edilməsi ilə idarə olunur və nəzarət altında saxlanılır.

Fondun kredit riskinin maksimal həcmi əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir və həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı risklərindən asılıdır. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın komponentləri üçün kredit riskinin maksimal həcmi aşağıda göstərilir.

	<i>Qeydlər</i>	<i>Maksimal həcm 2010</i>	<i>Maksimal həcm 2009</i>
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	5	313,783	431,244
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri (özəl kapital qiymətli kağızları istisna olmaqla)	6	17,845,694	11,535,234
Cəmi kredit riskinin həcmi		18,159,477	11,966,478

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 25 dekabr 2009-cu il tarixli 179 sayılı Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş “2010-cu ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun vəsaitinin istifadə edilməsinin əsas istiqamətləri proqramı”na uyğun olaraq bir maliyyə qurumunun və ya bir investisiya aktivinin Fondun investisiya portfelindəki maksimal xüsusi çəkisi investisiya portfelinin məcmu dəyərinin 15%-i həddində müəyyən edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 iyun 2001-ci il tarixli 511 sayılı Fərmanı ilə təsdiq edilmiş, 21 dekabr 2001-ci il tarixli 607 sayılı Fərmanı və 1 mart 2005-ci il tarixli 202 sayılı Fərmanı ilə əlavə və dəyişikliklər edilmiş “Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun valyuta vəsaitinin saxlanması, yerləşdirilməsi və idarə edilməsi haqqında” Qaydalara uyğun olaraq Fondun valyuta aktivləri investisiya dərəcəli kredit reytingindən (Baa3 (Moody’s) və ya BBB- (Standard & Poor’s, Fitch)) aşağı olmayan reytingə malik olan aktivlərə və ya emitenti investisiya dərəcəli kredit reytinginə malik olan aktivlərə investisiya edilə bilər.

Aşağıdakı cədvəldə Fondun saxladığı qiymətli kağızların kredit reytingi haqqında məlumat təqdim olunmuşdur. Cədvəldə beynəlxalq Standard & Poor’s və Moody’s agentliklərinin reytingləri üzrə təsnifat verilmişdir. Aktiv müxtəlif kredit reytinginə malik olduqda təyin edilən daha yüksək reyting istifadə olunur.

	AAA	AA	A	BBB	Qeyri- investisiya reytingi	Cəmi 2010
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	12,626	230,212	2	-	70,943	313,783
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	7,879,254	4,184,071	4,634,818	1,128,197	25,480	17,851,820
	AAA	AA	A	BBB	Qeyri- investisiya reytingi	Cəmi 2009
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	204,731	161,643	2	-	64,868	431,244
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	7,025,187	2,088,795	2,274,569	135,290	11,393	11,535,234

31 dekabr 2010-cu və 2009-cu il tarixlərində qiymətli kağızların və ya onların emitentlərinin minimal uzunmüddətli kredit reytingləri Baa3 (Moody’s) və ya BBB- (Standard & Poor’s) olmuşdur. 31 dekabr 2010-cu il tarixində Lehman Brothers LEH 05/11 tərəfindən buraxılmış balans dəyəri (ədalətli dəyəri) 4,963 min Azərbaycan manatı (2009: 3,378 min Azərbaycan manatı) və Kaupthing KAUP 08/12 tərəfindən buraxılmış balans dəyəri (ədalətli dəyəri) 900 min Azərbaycan manatı (2009: 2,357 min Azərbaycan manatı) məbləğlərində istiqrazlar mövcud olmuşdur. Aşağıdakı cədvəldə həmin qiymətli kağızlar haqqında məlumat icmal edilir:

(Min Azərbaycan manatı ilə)

17. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Kredit riski (davamı)**

Qiymətli kağızlar	ISIN	Nominal dəyər (min)	Valyuta	Daxil olma tarixi	Ödəniş tarixi	Alış tarixində reyting (Moody's/S&P)	31 dekabr 2010-cu ildə reyting (Moody's/S&P)
LEH 05/11	XS0252835110	10,000	EUR	06.03.2007	04.05.2011	A1/A+	NR/NR*
		10,000		25.07.2007		A1/A+	
KAUP							
08/12	XS0226781242	10,000	EUR	02.03.2007	17.08.2012	Aaa/AAA	NR/NR*

* reytingtsiz

15 sentyabr 2008-ci ildə "Lehman Brothers Holdings Inc." müflisləşmə haqqında bəyanat verdi ("Chapter 11"). Bu maddəyə əsasən, Lehman Brothers Holdings Inc. məhkəmə ilə müəyyən olunmuş müddətdə öz aktivlərinin sahibi olaraq qalır və yenidən təşkil olunma hüququ əldə edir.

2008-ci ilin oktyabr ayının 9-da İslandiya Maliyyə Tənzimləmə Orqanı, ölkənin maliyyə bazarında xüsusi duruma əsaslanaraq və İslandiya Parlamentinin müvafiq qərarı ilə "Kaupthing Bank hf."ın idarəetməsini öz nəzarəti altına aldığı elan etdi. 8 oktyabr 2008-ci il və 09 fevral 2009-cu il tarixlərində Kaupthing Bank hf.-in istiqrazlarının kredit reytingi müvafiq olaraq Ba1, Caa2 və C -yə düşür.

Bank hesabları

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 iyun 2001-ci il tarixli 511 sayılı Fərmanı ilə təsdiq edilmiş, 21 dekabr 2001-ci il tarixli 607 sayılı Fərmanı və 1 mart 2005-ci il tarixli 202 sayılı Fərmanı ilə əlavə və dəyişikliklər edilmiş "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun valyuta vəsaitinin saxlanması, yerləşdirilməsi və idarə edilməsi haqqında" Qaydalara uyğun olaraq Fondun valyuta hesabları üzrə hesablaşma hesabları uzunmüddətli kredit reytingi AA- (Standard & Poor's, Fitch) və ya Aa3 (Moody's) kredit reytingi dərəcəsiindən aşağı olmayan banklarda saxlanıla bilər.

Azərbaycan Respublikasında Fond bank hesablarını yalnız Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında və Azərbaycan Respublikası Beynəlxalq Bankında açma bilər.

Depozitar xidmətlər

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 iyun 2001-ci il tarixli 511 sayılı Fərmanı ilə təsdiq edilmiş, 21 dekabr 2001-ci il tarixli 607 sayılı Fərmanı və 1 mart 2005-ci il tarixli 202 sayılı Fərmanı ilə əlavə və dəyişikliklər edilmiş "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun valyuta vəsaitinin saxlanması, yerləşdirilməsi və idarə edilməsi haqqında" Qaydalara uyğun olaraq, Fondun qiymətli kağızlar üzrə depozitar xidmətləri uzunmüddətli kredit reytingi A- (Standard & Poor's, Fitch) və ya A3 (Moody's) kredit reytingindən aşağı olmayan kommersiya bankları və ya digər maliyyə qurumları göstərə bilər.

Maliyyə bazarlarında tərəf müqabiləri

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 iyun 2001-ci il tarixli 511 sayılı Fərmanı ilə təsdiq edilmiş, 21 dekabr 2001-ci il tarixli 607 sayılı Fərmanı və 1 mart 2005-ci il tarixli 202 sayılı Fərmanı ilə əlavə və dəyişikliklər edilmiş "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun valyuta vəsaitinin saxlanması, yerləşdirilməsi və idarə edilməsi haqqında" Qaydalara uyğun olaraq, Fondun beynəlxalq maliyyə bazarlarında tərəf müqabili investisiya dərəcəli uzunmüddətli kredit reytingindən (Baa3 (Moody's) və ya BBB- (Standard & Poor's, Fitch)) aşağı olmayan reytingə malik olan kommersiya bankları və digər maliyyə qurumları ola bilər.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

17. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Xarici menecerlər**

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 iyun 2001-ci il tarixli 511 sayılı Fərmanı ilə təsdiq edilmiş, 21 dekabr 2001-ci il tarixli 607 sayılı Fərmanı və 1 mart 2005-ci il tarixli 202 sayılı Fərmanı ilə əlavə və dəyişikliklər edilmiş “Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun valyuta vəsaitinin saxlanması, yerləşdirilməsi və idarə edilməsi haqqında” Qaydalara uyğun olaraq Fondun valyuta vəsaitinin idarə edilməsinə xarici menecer cəlb edildikdə xarici menecerin özünün və ya onun əsas təsisçisinin kredit reytingi investisiya dərəcəli kredit reytingindən (Baa3 (Moody’s) və ya BBB- (Standard & Poor’s, Fitch)) aşağı olmamalı, və ya onun aktivlərinin idarə edilməsində beş ildən az olmayan müsbət təcrübəsi, və yaxud dəyəri 1 milyard ABŞ dolları məbləğindən az olmayan aktivlərin idarə edilməsi sahəsində səriştəsi olmalıdır.

Xarici valyuta riski

Xarici valyuta riski xarici valyuta məzənnəsinin dəyişməsi nəticəsində maliyyə aktivinin dəyərinin dəyişməsi riskidir. Fondun pul vəsaitlərinin hərəkəti və aktivlərinin dəyəri əsas xarici valyutaların məzənnəsinin dəyişməsi riskinə məruz qalır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26 fevral 2009-cu il tarixli 179 sayılı Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş “2010-cu ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun vəsaitinin istifadə edilməsinin əsas istiqamətləri (proqramı)”na 2010-cu il üçün Fondun investisiya portfelinin valyuta tərkibi (səbəti) üçün tələblər müəyyən edilmişdir. Bu tələblərə uyğun olaraq, 2010-cu ildə Neft Fondunun investisiya portfelinin məcmu dəyərinin 50%-nin ABŞ dollarında ifadə olunan aktivlərə, 40%-nin Avroda ifadə olunan aktivlərə, 5%-nin İngilis funt sterlinqində ifadə olunan aktivlərə, qalan 5%-nin isə A (Standard & Poor’s, Fitch) və ya A2 (Moody’s) kredit reytingindən aşağı olmayan uzunmüddətli ölkə (suveren borc) reytinginə malik olan ölkələrin valyutalarında, və ya ABŞ dollarında və ya xüsusi çəkiddəki mütənasiblik əsasında bölüşdürülərək ABŞ dolları, Avro və İngilis funt sterlinqində ifadə olunan aktivlərə yerləşdirilməsi müəyyən edilmişdir. Yuxarıdakı tələblərdən kənarlaşma yarandıqda Fond hər rüb başa çatandan sonra 10 iş günü ərzində portfelin valyuta tərkibini yenidən balanslaşdırmalıdır. 31 dekabr 2010-cu il tarixinə Fondun investisiya portfelinin 53% ABŞ dolları (2009: 54%), 41% - Avro (2009: 40%), 5% - İngilis funt sterlinqində (2009: 5%) yerləşdiyi müəyyən edilmişdir. 2011-ci il yanvar ayının 13-də İntestisiya siyasəti ilə müəyyən olunmuş diversifikasiya meyarlarına əsasən Fondun investisiya portfelinin valyuta bölgüsünün yenidən balanslaşdırılması başa çatmışdır.

Aşağıdakı cədvəldə hesabat tarixinə Fondun xarici valyuta məzənnəsi riskinə məruz qalması icmal edilir:

2010	AZN	ABŞ dolları	Avro	İngilis funt sterlinqi	Cəmi
Maliyyə aktivləri					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	70,931	241,046	1,436	370	313,783
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	-	9,417,185	7,502,219	932,416	17,851,820
Cəmi maliyyə aktivləri	70,931	9,658,231	7,503,655	932,786	18,165,603
Maliyyə öhdəlikləri					
Digər maliyyə öhdəlikləri	32	311	-	-	343
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	32	311	-	-	343
Açıq mövqe	70,899	9,657,920	7,503,655	932,786	18,165,260
	0.39%	53.17%	41.31%	5.13%	

(Min Azərbaycan manatı ilə)

17. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Xarici valyuta riski (davamı)**

2009	AZN	ABŞ dolları	Avro	İngilis funt sterlinqi	Cəmi
Maliyyə aktivləri					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	64,855	321,780	1,731	42,878	431,244
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	-	6,142,748	4,839,428	553,058	11,535,234
Cəmi maliyyə aktivləri	64,855	6,464,528	4,841,159	595,936	11,966,478
Maliyyə öhdəlikləri					
Digər maliyyə öhdəlikləri	324	194	66	-	584
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	324	194	66	-	584
Açıq mövqe	64,531	6,464,334	4,841,093	595,936	11,965,894
	0.54%	54.02%	40.46%	4.98%	

Risklərə nəzarət və idarəetmə yuxarıda qeyd edilən limitlərə uyğun olaraq İnvestisiya Şurası və Fondun Rəhbərliyi tərəfindən həyata keçirilir. Bütün təkliflər/qərarlar İnvestisiya Şurası tərəfindən hazırlanır və daha sonra Fondun rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilməlidir. Risklərin gündəlik idarə edilməsi Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən həyata keçirilir.

Valyuta riskinə həssaslıq

Aşağıdakı cədvəldə Fondun 31 dekabrda monetar aktivləri və proqnoz edilən pul vəsaitlərinin hərəkətləri üzrə əhəmiyyətli riskləri göstərilir. Təhlil, maliyyə nəticələri haqqında hesabatda bütün digər dəyişən göstəricilər sabit qalmaqla, valyuta məzənnəsinin Azərbaycan manatına qarşı məntiqi baxımdan mümkün dərəcədə hərəkət etməsinin təsirini hesablayır. Xalis aktivlərə/kapitala təsir maliyyə nəticələri haqqında hesabatda təsirdən fərqlənir.

	AZN/ABŞ dolları		AZN/Avro		AZN/İngilis funt sterlinqi	
	+8.35%	-8.35%	+14.7%	-14.7%	+10%	-10%
31 dekabr 2010						
İl üzrə artıqlıq/(defisitə) təsir	806,436	(806,436)	1,103,037	(1,103,037)	93,279	(93,279)
	AZN/ABŞ dolları		AZN/Avro		AZN/İngilis funt sterlinqi	
	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%
31 dekabr 2009						
İl üzrə artıqlıq/(defisitə) təsir	646,433	(646,433)	484,109	(484,109)	59,594	(59,594)

(Min Azərbaycan manatı ilə)

17. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Coğrafi konsentrasiya**

2010							Avstraliya və Okeaniya	Beynəlxalq təşkilatlar	Cəmi
	Azərbaycan	Avropa	Amerika	Asiya	Afrika				
Maliyyə aktivləri									
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	70,943	212,376	30,464	-	-	-	-	-	313,783
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	-	12,676,761	2,334,723	902,512	20,372	535,181	1,382,271		17,851,820
Cəmi maliyyə aktivləri	70,943	12,889,137	2,365,187	902,512	20,372	535,181	1,382,271		18,165,603
Maliyyə öhdəlikləri									
Digər maliyyə öhdəlikləri	343	-	-	-	-	-	-	-	343
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	343	-	-	-	-	-	-		343
Xalis mövqe	70,600	12,889,137	2,365,187	902,512	20,372	535,181	1,382,271		18,165,260
2009							Avstraliya və Okeaniya	Beynəlxalq təşkilatlar	Cəmi
	Azərbaycan	Avropa	Amerika	Asiya	Afrika				
Maliyyə aktivləri									
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	64,868	324,503	41,873	-	-	-	-	-	431,244
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	-	7,749,058	2,136,180	345,605	8,516	-	1,295,875		11,535,234
Cəmi maliyyə aktivləri	64,868	8,073,561	2,178,053	345,605	8,516	-	1,295,875		11,966,478
Maliyyə öhdəlikləri									
Digər maliyyə öhdəlikləri	584	-	-	-	-	-	-	-	584
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	584	-	-	-	-	-	-		584
Xalis mövqe	64,284	8,073,561	2,178,053	345,605	8,516	-	1,295,875		11,965,894

(Min Azərbaycan manatı ilə)

17. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Faiz dərəcəsi riski**

31 dekabr 2010-cu il tarixinə depozitlər və borc qiymətli kağızları faiz gəliri gətirən idi və bu səbəbdən də onlar faiz dərəcəsi riskinə məruz qalmışdır. Fond bu riski maliyyə bazarlarındakı vəziyyətdən asılı olaraq, investisiya portfelindəki aktivlərin müddətini tədricən artırmaq və ya azaltmaqla idarə edir. Risklərə nəzarət və idarəetmə yuxarıda qeyd edilən limitlərə uyğun olaraq İnvestisiya Şurası və Fondun rəhbərliyi tərəfindən həyata keçirilir. Bütün təkliflər/qərarlar İnvestisiya Şurası tərəfindən hazırlanır və daha sonra Fondun rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilməlidir. Risklərin gündəlik idarə edilməsi Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən həyata keçirilir.

Aşağıdakı cədvəldə faiz dərəcəsi 1% dəyişərkən Fondun maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyərindəki dəyişikliyin xalis təsiri göstərilir. Faiz dərəcəsi riskinin həssaslığın təhlili “dəyişkən risk göstəricisində məntiqi baxımdan mümkün dəyişiklik” əsasında həyata keçirilmişdir. Belə dəyişmənin dərəcəsi rəhbərlik tərəfindən təyin edilir və rəhbərliyə təqdim edilən risk hesabatlarında əks etdirilir.

Vergidən əvvəl artıqlığa/(defisitə) təsiri:

	31 dekabr 2010		31 dekabr 2009	
	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%
Aktivlər:				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	-	-	6	(6)
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	(90,466)	90,466	(72,860)	72,860
Vergidən əvvəl artıqlığa/(defisitə) xalis təsir	(90,466)	90,466	(72,854)	72,854

Həssaslıq analizi ilə bağlı məhdudiyətlər

Yuxarıdakı cədvəllər digər ehtimallarda dəyişikliklər olmadıqda əsas ehtimalların dəyişməsinin təsirini əks etdirir. Əslində cədvəldə qeyd edilən ehtimallarla digər faktorlar arasında qarşılıqlı əlaqə mövcuddur. Qeyd etmək lazımdır ki, cədvəldəki həssaslıq göstəriciləri xətti funksiya üzrə hesablanmışdır və valyuta məzənnəsinin daha çox və ya az dəyişməsinə qarşı həssaslığı cədvəldə göstərilən rəqəmlər əsasında birbaşa interpolyasiya və ekstrapolyasiya edilə bilməz.

Həssaslıq analizi Fondun aktivlərinin və öhdəliklərinin fəal şəkildə idarə edildiyini nəzərə almır. Bundan əlavə, Fondun maliyyə vəziyyəti bazarda dəyişikliklər baş verdikdə dəyişə bilər. Məsələn, Fondun maliyyə riskinin idarə edilməsi strategiyası bazardakı dəyişikliklərə qarşı həssaslığın idarə edilməsini nəzərdə tutur. Bazardakı dəyişikliklər müəyyən həddi keçəndə Fondun rəhbərliyi bəzi investisiyaları satmaq, investisiya portfelinin strukturunu dəyişdirmək və ya müəyyən sığortalayıcı addımlar atmaq kimi qərarlar həyata keçirə bilər. Nəticədə, ehtimallardakı dəyişikliklər öhdəliklərə heç bir təsir göstərməyə bilər, aktivlər isə balans hesabatında bazar qiyməti ilə dəyərləndiriləcək. Belə hallarda aktivlər və öhdəliklər üçün müxtəlif qiymətləndirmə bazasından istifadə edilməsi xalis aktivlərin dəyişməsinə gətirib çıxara bilər.

Yuxarıda qeyd edilən həssaslıq təhlilləri ilə bağlı digər məhdudiyətlərə aşağıdakılar daxildir: yaxın dövrdə mümkün bazar dəyişiklikləri ilə bağlı hər hansı əminlik olmadan qabaqcadan verilən və yalnız Fondun mövqeyini əks etdirən potensial riskin nümayiş etdirilməsi üçün hipotetik bazar dəyişikliklərindən istifadə və bütün faiz dərəcələrinin eyni qaydada hərəkət etməsi ehtimalı.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

17. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Likvidlik riski**

Fondun siyasəti hər bir şəraitdə Fondun öhdəliklərini ödəmək üçün likvidliyin lazım olan səviyyədə saxlanılmasından ibarətdir.

Aşağıdakı cədvəldə balansdakı əməliyyatlar üzrə Fondun aktivlərinin likvidlik riski təhlili öz əksini tapmışdır:

2010	1 aydan					Müddətsiz	Cəmi
	1 aya qədər	3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilədək	5 ildən çox		
Maliyyə aktivləri							
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	313,783	-	-	-	-	-	313,783
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	562,704	1,547,613	3,953,441	11,038,575	729,871	19,616	17,851,820
Cəmi maliyyə aktivləri	876,487	1,547,613	3,953,441	11,038,575	729,871	19,616	18,165,603
Maliyyə öhdəlikləri							
Digər maliyyə öhdəlikləri	343	-	-	-	-	-	343
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	343	-	-	-	-	-	343
Likvidlik intervalı	876,144	1,547,613	3,953,441	11,038,575	729,871	19,616	18,165,260
2009	1 aydan					Müddətsiz	Cəmi
	1 aya qədər	3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilədək	5 ildən çox		
Maliyyə aktivləri							
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	431,244	-	-	-	-	-	431,244
Artıqlıq və ya defisitdə əks olunan ədalətli dəyəri ilə hesablanmış maliyyə aktivləri	693,144	840,690	2,796,821	7,064,505	135,765	4,309	11,535,234
Cəmi maliyyə aktivləri	1,124,388	840,690	2,796,821	7,064,505	135,765	4,309	11,966,478
Maliyyə öhdəlikləri							
Digər maliyyə öhdəlikləri	584	-	-	-	-	-	584
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	584	-	-	-	-	-	584
Likvidlik intervalı	1,123,804	840,690	2,796,821	7,064,505	135,765	4,309	11,965,894

(Min Azərbaycan manatı ilə)

17. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Qiymət riski**

Qiymət riski hər hansı qiymətli kağıza və ya onun emitentinə və ya ümumiyyətlə bazara təsir göstərən faktorlara görə maliyyə alətinin bazar qiymətinin dəyişməsi riskidir. Fondun aktivləri ümumi və xüsusi bazar faktorlarının təsiri nəticəsində qiymət riskinə məruz qalır.

Fond qiymət riskini bazarda şəraitin pisləşməsindən əmələ gələ biləcək itkilərin periodik hesablanması və aktivlərin idarə edilməsində “stop-loss” limitlərinin, marja və əlavə zəmanət tələblərinin tətbiq edilməsi ilə idarə edir.

Riszlərə nəzarət və idarəetmə yuxarıda qeyd edilən limitlərə uyğun olaraq İnvestisiya Şurası və Fondun Rəhbərliyi tərəfindən həyata keçirilir. Bütün təkliflər/qərarlar İnvestisiya Şurası tərəfindən hazırlanır və daha sonra Fondun rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilməlidir. Risklərin gündəlik idarə edilməsi Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən həyata keçirilir.

	31 dekabr 2010		31 dekabr 2009	
	Qiymətli kağızların qiymətində 1% artım	Qiymətli kağızların qiymətində 1% azalma	Qiymətli kağızların qiymətində 1% artım	Qiymətli kağızların qiymətində 1% azalma
Vergidən əvvəl artıqlığa/(defisitə) təsir	177,154	(177,154)	113,868	(113,868)
Xalis aktivlərə /kapitala təsir	141,723	(141,723)	88,817	(88,817)

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski sistemlərin nasazlığı, işçilərin səhvi, saxtakarlığı və ya xarici hadisələr nəticəsində yaranan riskdir. Nəzarət sistemi işləməyəndə əməliyyat riskləri nüfuza xələl vura, hüquqi nəticələrə və ya maliyyə zərərlərinə gətirib çıxara bilər. Fond bütün əməliyyat risklərinin aradan götürülməsini güman edə bilməz, lakin Fond bu riskləri nəzarət sistemi və potensial risklərin izlənməsi və onlarla bağlı tədbirlərin görülməsi yolu ilə idarə edə bilər. Nəzarət sistemində vəzifələrin səmərəli bölünməsi, daxil olma, təsdiq etmə və tutuşdurma prosedurları, heyətin təlimləndirilməsi və qiymətləndirilməsi prosesləri, o cümlədən daxili auditin istifadə edilməsi daxildir.

18. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

“Əlaqəli tərəflərin açıqlamaları” haqqında İSMUBS 20-də müəyyən edildiyi kimi əlaqəli tərəflər və ya əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar dedikdə birbaşa və ya dolaylı şəkildə bir və ya daha çox vasitəçilər vasitəsilə nəzarət edən, və ya nəzarət edilən, və ya Fondun ümumi nəzarət altında olan; Fonda mühüm təsir göstərmək üçün Fondun payı olan və Fonda birgə nəzarət edən tərəflər nəzərdə tutulur.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

18. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar (davamı)

Bütün dövlət müəssisələri Fondun əlaqəli tərəfləri sayılır. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aşağıdakılardan ibarətdir:

Əlaqəli tərəflər	İl	Əlaqəli tərəflərdən daxilolmalar	Əlaqəli tərəflərə köçürülmələr	Əlaqəli tərəflər üzrə kreditor borcları	Əlaqəli tərəflər üzrə debitor borcları	Əlaqəli tərəflərlə bank hesabları	Mənfəət vergisi	Əlaqəli tərəflərlə balansdan kənar hesabları
Azərbaycan Respublikası Qaçqınların və Məcburi köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi və Məcburi köçkünlərin Sosial İnkişaf Fondu	2010	-	104,948	-	-	-	-	-
	2009	-	89,883	-	-	-	-	-
Dövlət büdcəsi	2010	-	5,915,000	-	12,952	-	-	-
	2009	-	4,915,000	-	11,816	-	2,419	-
“Azərbaycan meliorasiya və su təsərrüfatı” ASC	2010	-	130,999	-	-	-	-	-
	2009	-	130,000	-	-	-	-	-
Nəqliyyat Nazirliyi	2010	-	12,420	-	-	-	-	-
	2009	-	22,117	-	-	-	-	-
“Azərsu” ASC cəmiyyəti	2010	-	119,618	-	-	-	-	-
	2009	-	119,957	-	-	-	-	-
Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti	2010	12,761,120	-	-	-	-	-	-
	2009	7,702,635	-	-	-	-	-	-
Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi	2010	-	9,605	-	-	-	-	-
	2009	-	7,911	-	-	-	-	-
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı	2010	-	-	-	-	70,889	-	-
	2009	-	-	-	-	64,834	-	-
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	2010	-	-	-	-	54	-	-
	2009	-	-	-	-	34	-	-
Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi	2010	-	-	-	-	-	-	274,874
	2009	-	-	-	-	-	-	167,809

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar 9, 10 və 19-cu qeydlərdə tam şəkildə əks olunmuşdur.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

18. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar (davamı)**Əsas idarəedici heyət**

Baş rəhbərlik qrupu Fondun İcraçı Direktorundan və idarə rəhbərlərindən ibarətdir. Baş rəhbərlik qrupu üzvlərinin məcmu haqqı və bu kateqoriya daxilində tam məşğulluq ekvivalenti əsasında müəyyən edilən və ödəniş alan rəhbərlərin sayı aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	2010	2009
Məcmu ödənişlər	122	132
Şəxslərin sayı	3	3

19. Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər**Balansdankənar əməliyyatlar**

11 avqust 2006-cı il tarixdə Fond ilə Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi arasında sərbəst (qalıq) büdcə vəsaitlərin etibarlı idarəetməyə verilməsi haqqında Aktivlərin İdarə Edilməsi Müqaviləsi imzalanmışdır. Bu müqaviləyə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin sərbəst büdcə vəsaitləri Fonda köçürülməli və Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi ilə müqavilədə göstərilmiş aktivlərin idarə edilməsi qaydaları əsasında Fondun idarə edilməsinə verilməlidir. Fond bu aktivləri əvəzsiz olaraq öz adından və Maliyyə Nazirliyinin xeyrinə, onun xərcləri və riskləri hesabına idarə edir. 31 dekabr 2010-cu il tarixinə bu müqavilə əsasında qəbul edilmiş vəsait hesablanmış faizi də daxil olmaqla 274,874 min manat (ABŞ dolları ilə 277,263 min, Avro ilə 50,587 min və İngilis funt sterlinqi ilə 183 min) (2009-cu ildə manatla 167,809 min (ABŞ dolları ilə 184,433 min, Avro ilə 16,923 min və İngilis funt sterlinqi ilə 182 min)) təşkil etmişdir.

Hüquqi prosedurlar

2004-cü ildə Azərbaycan Respublikası Rabitə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti və Fond da daxil olmaqla Azərbaycan Respublikasının hökumətinə qarşı cəmi təxminən altı milyon ABŞ dolları məbləğində məhkəmə iddiası qaldırılmışdır. Bu məhkəmə iddiası bir xarici bank ("İddiaçı") tərəfindən Niderlandın Rotterdam Dairə Məhkəməsində qaldırılmışdır. 24 dekabr 2008-ci il tarixli aralıq qərarla məhkəmə iddiaçı banka iddianın əsasını təşkil edən faktlarla bağlı sübutlar təqdim etməyi tapşırılmışdır. Daha sonra 17 fevral 2010-cu il tarixli qərarla ("Qərar") Məhkəmə İddiaçı Bankın iddialarını rədd etmişdir. Hazırda həmin işə appelyasiya instansiyasında baxılır. Fondun rəhbərliyi hesab edir ki, iddianın həll olunmasında yarana bilən ödənişlərin ehtimalı yoxdur, bu səbəbdən də bununla bağlı hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergilər

Azərbaycan vergi qanunvericiliyində mənfəət vergisi hesablanarkən müəyyən maddələrin müxtəlif mənada başa düşülməsi ehtimal edilə bilər, bu da Fondun üzərində müəyyən əlavə vergi, cərimə və faiz daxil olmaqla əlavə öhdəliklərin yaranmasına şərait yarada bilər. Vergi orqanları mənfəət, əlavə dəyər vergisi, gəlir, mənbədən və sair vergilərin hesablanmasını yalnız son 3 təqvim ili üzrə yoxlamaq hüququna malikdir. Fondun rəhbərliyi inanır ki, bütün vergi ödəmələri yerinə yetirilib və buna görə heç bir ehtiyatın yaradılması tələb olunmur.

Əməliyyat mühiti

Fond Azərbaycan Respublikasında təsis olunmuşdur və əsas fəaliyyətini bu ölkədə aparır. Azərbaycan Respublikasında biznes mühitinə təsir edən qaydalar və qanunlara dəyişikliklərə məruz qaldıqda qanuni, idarəetmə və siyasi mühitlərdə baş verə biləcək mənfəət dəyişiklikləri Fondun aktivlərini və əməliyyatlarını riskə məruz qoya bilər.

(Min Azərbaycan manatı ilə)

20. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr

Debitor borcları və köçürmələr

“Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2011-ci il üçün büdcəsinin təsdiq edilməsi haqqında” 28 dekabr 2010-cu il tarixli 365 sayılı Fərmanına uyğun olaraq Fondun 2011-ci il büdcəsinin gəlirləri 9,132,941 min manat, xərcləri isə 6,886,155 min manat məbləğində təsdiq edilmişdir. Fondun 2011-ci il büdcəsinin xərcləri aşağıdakı əsas istiqamətlərə yönəldilib:

- Azərbaycan Respublikasının Dövlət Büdcəsinə köçürmə – 6,480,000 min manat;
- Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması – 110,000 min manat;
- Qaçqınların və məcburi köçkünlərin sosial-məişət məsələləri ilə bağlı bəzi tədbirlərin maliyyələşdirilməsi – 110,000 min manat;
- Bakı-Tiflis-Qars yeni dəmir yol xəttinin çəkilməsi – 80,215 min manat;
- Oğuz-Qəbələ zonasından Bakı şəhərinə su kəmərinin çəkilməsi – 33,446 min manat;
- 2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramının maliyyələşdirilməsi – 15,000 min manat.